

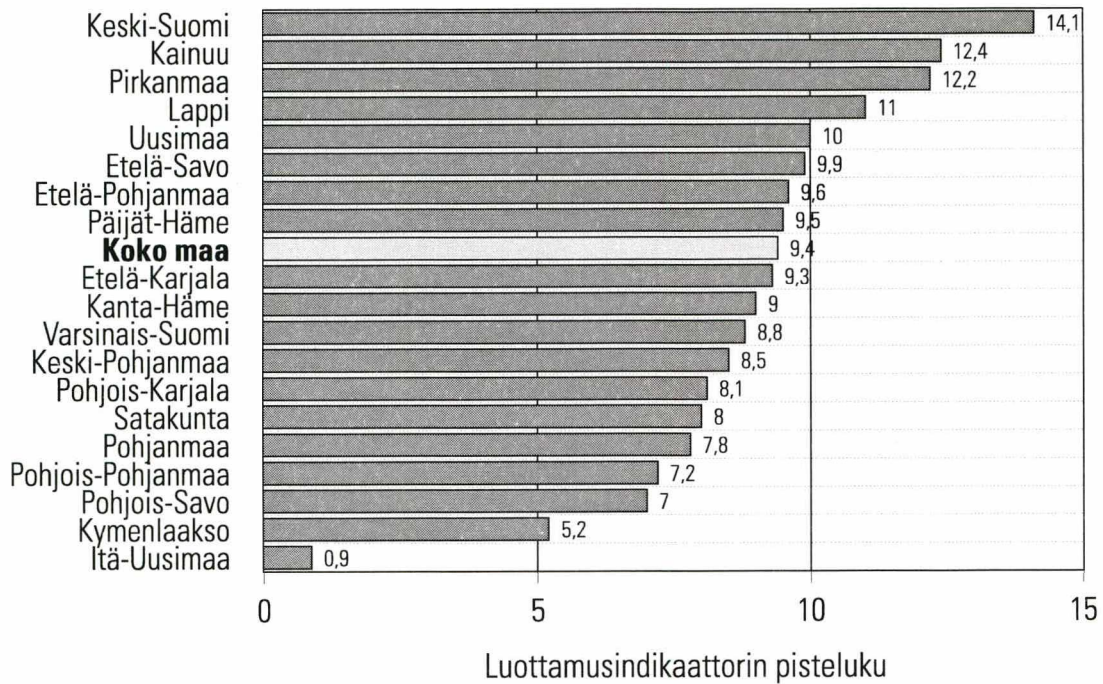
F1 2.9

23. 10. 2009

# Kuluttajabarometri maakunnittain

## 2009, 3. neljännes

Kuluttajien luottamusindikaattori maakunnittain, 3. neljännes 2009



**Saadut haastattelut maakunnittain 3. neljännes 2009**

Uusimaa	1131	Keski-Suomi	228
Varsinais-Suomi	377	Etelä-Pohjanmaa	170
Satakunta	188	Pohjanmaa	153
Kanta-Häme	136	Keski-Pohjanmaa	67
Pirkanmaa	405	Pohjois-Pohjanmaa	340
Päijät-Häme	186	Kainuu	81
Kymenlaakso	148	Lappi	150
Etelä-Karjala	115	Itä-Uusimaa	79
Etelä-Savo	135	Ahvenanmaa	35
Pohjois-Savo	224		
Pohjois-Karjala	128	<b>Yhteensä</b>	<b>4 476</b>

**Itä-Uudenmaan, Keski-Pohjanmaan, Kainuun ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut.**

**Ahvenanmaan lukuja ei esitetä maakuntatarkastelussa erikseen tulosten suuren satunnaisvaihtelun vuoksi. Koko maan lukuihin Ahvenanmaan luvut kuitenkin sisältyvät.**

**Saadut haastattelut väestöryhmittäin, 3. neljännes 2009**

Väestöryhmä \*)

**Sukupuoli**

Mies	2275
Nainen	2201

**Ikä**

15-24	689
25-34	683
35-44	727
45-54	838
55-64	937
65-74	602

**Koulutus**

Perusaste	1315
Keskiaste	1748
Korkea-aste	1413

**Suuralue**

Pääkaupunkiseutu	809
Muu Etelä-Suomi	986
Länsi-Suomi	1623
Itä-Suomi	487
Pohjois-Suomi	571

**Sosioekonominen asema**

Maatalousyrittäjät	65
Muut yrittäjät	283
Ylemmät toimihenkilöt	651
Alemmat toimihenkilöt	814
Työntekijät	709
Työttömät	226
Opiskelijat	577
Eläkeläiset	995
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	156

**Kotitaloustyyppi**

Yksinasuvat	891
Lapsiperheet	1603
Muut (aikuis)taloudet	1982

**Kotitalouden bruttotuloluokka**

Alin neljännes	582
2. alin neljännes	1071
2. ylin neljännes	1419
Ylin neljännes	1080
Tulot tuntemattomat	324

**Kaikki yhteensä**

**4 476**

\*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

# Sisällys

	Sivu
Katsaus .....	4
Tutkimusmenetelmä .....	11

## *Kuviot / taulukot*

1. Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten.....	12
2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen .....	13
3. Työttömyys 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen .....	14
4. Kuluttajahinnat nyt verrattuna 12 kk sitten .....	15
5. Kuluttajahintojen muutos seuraavien 12 kk aikana .....	16
6. Oma taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten .....	17
7. Oma talouden tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen.....	18
8. Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin .....	19
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon seuraavien 12 kk aikana .....	20
10. Aikooko talous hankkia henkilöauton seuraavien 12 kk aikana .....	21
11. Rahankäyttöaikomukset joihinkin kohteisiin seuraavien 6 kk aikana (taulukko).....	22
12. Millainen ajankohta on säästämisen kannalta .....	24
13. Miten todennäköisesti talous säästää seuraavien 12 kk aikana .....	25
14. Millainen ajankohta on luotonoton kannalta .....	26
15. Aikooko talous ottaa luottoa seuraavien 12 kk aikana .....	27
16. Kotitalouden rahatilanne .....	28
17. Rahankäyttö kestotavaroihin .....	29
18. Joidenkin laitteiden yleisyys kotitalouksissa (taulukko) .....	30

# Katsaus

(Huom! Maakunnittaiset ja väestöryhmittäiset tiedot keskeisistä saldoluista sivuilla 6–7.)

## Suomen talouskehitys

### **Mennyt vuosi (kuvio 1, sivu 12)**

Kuviossa 1 esitetään kuluttajien arviot Suomen talouden viimeaikaisesta kehityksestä. Keskeisenä mittarina käytetään kuluttajien vastauksista johdettua saldolukua. Saldoluvun laskentaperiaate on esitetty sivulla 10.

Kuluttajien arviot Suomen taloudesta olivat 1990-luvun jälkipuoliskolla hyvän talouskasvun vuosina varsin myönteisiä. Talouskasvun hidastuessa vuonna 2001 kuluttajien mielialat kääntyivät pessimistisiksi ja saldoluku oli miinuksella kolmisen vuotta. Vuonna 2004 arviot paranivat ja olivat neljän vuoden ajan enimmäkseen plussalla. Vuoden 2006 lopulla mielialat kohenivat melkoisesti ja olivat varsin valoisat (saldoluku oli noin +10) vuoden 2007 syksyyn asti. Mielialat heikkenivät vuoden 2007 lopulla ja kääntyivät miinukselle vuoden 2008 alussa. Lasku on ollut jyrkkää. Saldoluku oli vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä -44. Sen pitkän ajan keskiarvo (10/1995–9/2009) on +3,4.

Kaikki väestöryhmät arvioivat maan talouden heikentyneen viimeisen vuoden aikana. Tyytymättömiä talouskehitykseen olivat maatalousyrittäjät (-58) sekä ylemmät toimihenkilöt ja työttömät (-50). Vähiten tyytymättömiä olivat opiskelijat (-26). Kaikki maakunnat arvioivat maan talouden huonontuneen. Tyytymättömiä oltiin Pohjois-Karjalassa ja Kymenlaaksossa (-52) sekä Kainuussa (-51).

### **Tuleva vuosi (kuvio 2, sivu 13)**

Kuluttajien arviot maan tulevasta talouskehityksestä (saldoluilla mitaten) ovat vuosituhannen vaihteen jälkeen vaihdelleet saldoluvun nolla molemmiin puolin. Vuonna 2004 vallinneen selkeän optimismin jälkeen mielialat laskivat mutta olivat varovaisen myönteisiä vuoden 2007 syksyyn asti. Vuoden 2008 aikana odotukset maan taloudesta heikkenivät jyrkästi. Vuoden 2009 toisella neljänneksellä pessimismi hellitti hieman ja saldoluku kääntyi plussalle (+5,3). Kolmannella neljänneksellä mielialat kohenivat edelleen ja saldoluku oli +14. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +4.

Optimistisimpia olivat opiskelijat (+24) ja omaa kotitaloutta hoitavat (+21). Vähiten optimistisiä olivat maatalousyrittäjät (+4) ja eläkeläiset (+6). Maakunnista optimisimiä oli eniten Pirkanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla (+18), muita vähemmän Itä-Uudellamaalla (+5) ja Pohjois-Savossa (+8).

### **Työttömyys (kuvio 3, sivu 14)**

Vuonna 2005 virinnyt lievä toiveikkuus maan talouskehityksestä paransi kuluttajien odotuksia maan työttömyyskehityksestä vuosina 2006 ja 2007. Uudelleen synkentyneet talusnäkökymät tämän jälkeen ovat heikentäneet myös työttömyysarvioita vuoden 2008 kesästä asti. Vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä kuusi kymmenestä odotti työttömyyden kasvavan seuraavan vuoden aikana. Työttömyysodotusten saldoluku oli -29. Sen pitkän ajan keskiarvo on +2,4.

Kaikki väestöryhmät ja maakunnat odottavat työttömyyden kasvavan. Väestöryhmistä työttömyyden kasvua povaavat muita yleisemmin eläkeläiset (-38) ja maatalousyrittäjät (-35) sekä maakunnista Itä-Uudenmaan (-37) ja Kymenlaakson (-36) kuluttajat.

## Kuluttajahinnat

### **Mennyt vuosi (kuvio 4, sivu 15)**

Kuluttajabarometrilla selvitetään myös suomalaisten arvioita kuluttajahintojen muutoksista. Kuluttajat arvioivat hintojen nousseen vuoden aikana 2,4 prosenttia. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna hinnat laskivat samana aikana 0,8 prosenttia eli muutos oli -0,8 %.

### **Tuleva vuosi (kuvio 5, sivu 16)**

Haastateltavia pyydetään myös ennustamaan kuinka paljon hinnat tulevat muuttumaan seuraavan vuoden aikana. Kuluttajat ennustivat seuraavan vuoden inflaatioksi +1,6 prosenttia.

## Oman talouden kehitys

### **Mennyt vuosi (kuvio 6, sivu 17)**

Kuluttajien oma talous heikkeni 1990-luvun laman aikana viisi vuotta. Käänteeseen tapahtui kuluttajien mielestä vuonna 1996. Siitä lähtien kuluttajat ovat arvioineet oman taloutensa parantuneen aina huhtikuuhun 2009 asti. Maailman talousromahdus vuonna 2008 tuntui vaikuttavan vuoden 2009 toisella vuosineljänneksellä myös kuluttajien omaan talouteen. Oman talouden kehitystä viimeisen vuoden aikana arvioiva saldoluku kääntyi miinukselle ja oli -0,9. Kolmannella neljänneksellä arviot pysyivät alavireisinä ja saldo oli edelleen -0,9. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo (lokakuu 1995–syyskuu 2009) on +5,1.

Kuluttajista 62 prosenttia arvioi taloutensa pysyneen ennallaan, 19 prosenttia arvioi sen parantuneen ja yhtä moni heikentyneen vuoden takaa. Väestöryhmistä vain palkansaajat arvioivat oman taloutensa parantuneen: ylemmät toimihenkilöt (+9), alemmat toimihenkilöt (+7) ja työntekijät (+1). Työttömät (-28), maatalousyrittäjät (-13), omaa kotitaloutta hoitavat (-12), eläkeläiset (-5), opiskelijat (-2) ja muut yrittäjät (-0,2) arvioivat taloutensa heikentyneen. Maakunnista pientä paranemista oman taloutensa osalta olivat havainneet Kainuun (+6), Pohjois-Savon (+4), Keski-Suomen (+3), Pohjois-Pohjanmaan (+2), Uudenmaan (+1) ja Lapin (+0,3) kuluttajat. Tyytymättömiä oman talouden kehitykseen oltiin Kymenlaaksossa (-10), Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla (-7) sekä Pohjanmaalla ja Päijät-Hämeessä (-6).

### **Tuleva vuosi (kuvio 7, sivu 18)**

Kuluttajien odotukset oman taloutensa kehityksestä kääntyivät laman jälkeen vuonna 1995 plussalle. Talousodotusten pitkän ajan keskiarvo on +9,1. Mielialat olivat 2000-luvulla pitkään hyvinkin valoisat. Mielialat lähtivät laskuun vuonna 2008 mutta koko maata arvioiva saldoluku pysyi edelleen plussalla. Odotukset omasta taloudesta alkoivat kohentua vuoden 2009 toisella ja kolmannella neljänneksellä. Talousodotusten saldoluku oli kolmannella neljänneksellä +6,6. Kaksi kolmesta kotitaloudesta odottaa taloutensa olevan vuoden kuluttua ennallaan. Talouksista 24 prosenttia uskoo taloutensa parantuvan ja 12 prosenttia huonontuvan seuraavan 12 kuukauden aikana.

Maatalousyrittäjät (-6) ja eläkeläiset (-3) odottavat taloutensa heikkenevän, muut väestöryhmät paranevan. Optimistisimpia olivat työttömät (+17), opiskelijat (+16) ja muut yrittäjät (+14). Maakunnista vain Itä-Uudenmaan (-3) kuluttajat arvioivat taloutensa hieman heikkenevän. Toiveikkautta oli eniten Keski-Suomessa (+12) sekä Lapissa, Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa (+10).

### **Kotitalouksien rahatilanne (kuvio 16, sivu 28)**

Kotitalouksien rahatilanne on vuosien mittaan parantunut. Rahatilannetta kuvaava saldoluku oli vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä +32,2. Sen pitkän ajan keskiarvo on +26,7. Rahatilannetta kuvattiin seuraavasti: "velkaannuimme": 2,6 %, "käytimme säästöjä kulutukseen": 4,1 %, "rahat riittivät nipin napin": 26,6 %, "säästimme hieman": 58,3 % ja "säästimme paljon": 7,7 % kotitalouksista.

Paras rahatilanne oli ylemmillä (+50) ja alemmilla toimihenkilöillä (+40). Muita huonompi se oli työttömällä (+5) ja opiskelijoilla (+16). Maakunnista paras rahatilanne oli Kainuussa ja Uudellamaalla (+36) sekä Lapissa (+35). Muita heikompi se oli Pohjois-Karjalassa ja Varsinais-Suomessa (+28).

### **Kestotavarat**

#### **Ostamisen edullisuus (kuvio 8, sivu 19)**

Kestotavaroiden ostaminen koettiin vuosia edulliseksi, kunnes vuonna 2000 näkemykset inflaation hieman nopeutuessa alkoivat heiketä. Euron tulo pudotti saldoluvun vuoden 2002 alussa miinukselle, mutta vuonna 2003 ylettiin yhtäkkiä uuteen ennätykseen (yli 30 pistettä) lähinnä autojen halpenemisen ansiosta. Arviot ostamisesta heikkenivät ja saldoluku kävi miinuksella vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä (-11,6). Vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä saldoluku nousi edellisestä neljänneksestä hurjat 40 pistettä ja oli +28,3. Toisella ja kolmannella neljänneksellä ostamisen edullisuus parani edelleen ja saldoluku oli kolmannella neljänneksellä +36,6. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +20,3.

Kaikki väestöryhmät pitivät ostamista edullisena. Edullisimpana sitä pitivät muut yrittäjät (+49) ja ylemmät toimihenkilöt (+42). Opiskelijat (+22) ja työttömät (+32) arvioivat ostoedullisuutta muita kriittisemmin. Maakunnista myönteisimmät arviot saatiin Lapista (+51) ja Etelä-Karjalasta (+47). Kymenlaaksossa (+21), Etelä-Savossa (+24) ja Pohjanmaalla (+25) oltiin muita alueita kriittisempiä ostamisen edullisuuden suhteen.

#### **Rahankäyttövertailu (kuvio 17, sivu 29)**

Kuluttajia pyydetään ennustamaan tulevien 12 kuukauden aikana kestotavaroihin käyttämänsä rahan määrää suhteessa edellisiin 12 kuukauteen. Joka toinen arvioi sen pysyvän ennallaan ja joka kolmas vähenevän. Joka kuudes arvioi lisäävänsä rahankäyttöään kestotavaroihin. Rahankäyttöä kuvaava saldoluku oli -11,2. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on -7,7.

Eniten rahankäyttöään aikovat vähentää työttömät (-31), maatalousyrittäjät (-23) ja omaa kotitaloutta hoitavat (-21). Ylemmät toimihenkilöt (-6) ja muut yrittäjät (-8) aikovat vähentää rahankäyttöään kestotavaroihin muita väestöryhmiä vähemmän. Opiskelijat (0) eivät aio muuttaa rahankäyttöään lainkaan. Maakunnista rahankäytön vähentämisaikeet olivat suurimmat Keski-Pohjanmaalla (-19), Kymenlaaksossa ja Satakunnassa (-16). Muita alueita vähemmän rahankäyttöä aiotaan vähentää Kainuussa (-1), Pohjois-Savossa (-5) ja Kanta-Hämeessä (-6).

### **Säästäminen (kuviot 12–13, sivut 24–25)**

Säästämisen edullisuutta punnitaan mm. eri sijoituskohteiden tuotto-odotuksilla. 56 prosenttia vastaajista piti ajan kohtaa säästämisen kannalta hyvänä, 40 prosenttia huonona. Saldoluku oli kolmannella neljänneksellä +9,1. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +10,8.

78,4 prosenttia talouksista ilmoitti hyvin tai melko todennäköisesti säästävänsä seuraavan vuoden aikana. Vastava pitkän ajan keskiarvo on 72 prosenttia. Säästöaikeita oli muita enemmän ylempien (92 %) ja alempien (89 %) toimihenkilöiden sekä muiden yrittäjien (87 %) talouksilla, muita vähemmän työttömien (60 %), opiskelijoiden (65 %) sekä eläkeläisten ja omaa kotitaloutta hoitavien (70 %) talouksilla. Maakunnittaiset erot olivat pieniä. Säästöaikeita oli eniten Kainuussa (83 %), Keski-Suomessa ja Lapissa (81 %). Säästämisaikeita oli muita vähemmän Itä-Uudellamaalla ja Päijät-Hämeessä (73 %).

#### **Säästämismotiivit**

*(Huom! tiedot ovat heinäkuulta 2009, katso alaviite \*)*

Säästämiseen voi olla monia syitä. Tavallisin syy on pahan päivän varalle säästäminen. Sitä varten aikoo säästää 59,5 prosenttia talouksista. Muut motiivit ja prosenttiosuudet olivat: loma 43 %, vanhuus 35 %, velanhoito 37 %, kestotavarat 26 %, asunto etukäteen 9 % ja muu syy 11 prosenttia kotitalouksista.

#### **Säästöjen sijoitusmuodot**

*(Huom! tiedot ovat heinäkuulta 2009, katso alaviite \*)*

59 prosenttia talouksista aikoo sijoittaa säästyneet varat pankkitilille. Muut sijoitusmuodot ja prosenttiosuudet olivat: kiinteä omaisuus 12 %, asunto-osake 10 %, pörssiosakkeet 10 %, muut arvopaperit 21 %, vakuutusmaksut 20 % ja muu kohde 13 prosenttia talouksista.

### **Luotonotto (kuviot 14–15, sivut 26–27)**

Vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 65 prosenttia kuluttajista piti ajankohtaa hyvänä ja 31 prosenttia huonona luotonotolle. Luotonoton edullisuutta kuvaava saldoluku oli vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä +20,8. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +18,0. Kotitalouksista 12,8 prosenttia aikoi ottaa lainaa seuraavan vuoden aikana. Vastava pitkän ajan keskiarvo on 13,6 prosenttia.

Lainanottoaikeita oli eniten opiskelijoiden (24 %) ja ylempien toimihenkilöiden (20 %) talouksilla, muita vähemmän eläkeläisten (3 %) ja työttömien (6 %) talouksilla. Maakunnista lainanottoaikeita oli eniten Keski-Pohjanmaalla (25 %), vähiten Kainuussa (5 %), Pohjois-Savossa (7 %) ja Kymenlaaksossa (8 %).

#### **Luotonoton motiivit**

*(Huom! tiedot ovat heinäkuulta 2009, katso alaviite \*)*

Kotitalouksilta tiedustellaan myös suunnitellun luoton käyttötarkoitusta. Käyttötarkoitukset jakaantuivat heinäkuussa 2009 seuraavasti: kestokulutustavarat tai matkat 3,4 %, asunto-osake 3,2 %, kiinteä omaisuus 3,0 %, opinnot 2 %, arvopaperit 0,1 % ja muu käyttötarkoitus 2,5 prosenttia kotitalouksista.

\*) Vuoden 2003 alusta lähtien säästämisen ja luotonoton motiivit sekä säästöjen sijoituskohteet kysytään neljä kertaa vuodessa. Kyselykuukaudet ovat tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuu. Aiemmin tiedot kysyttiin joka kuukausi.

**Kuluttajien luottamusindikaattori (CCI) ja sen osatekijät saldolukuina maakunnittain, 3. neljännes 2009**

Maakunta	Oma talous, tuleva 12 kk	Säästämismahdollisuudet, tuleva 12 kk	Suomen talous, tuleva 12 kk	Työttömyys, tuleva 12 kk	Luottamusindi- kaattori (CCI)	Keskiarvo (CCI) 10/1995–9/2009
Uusimaa	7,9	50,4	13,6	-31,7	10,0	15,6
Varsinais-Suomi	4,8	43,4	15,8	-29,1	8,8	12,2
Satakunta	2,7	43,9	10,5	-25,3	8,0	11,3
Kanta-Häme	4,5	42,3	14,7	-25,7	9,0	12,8
Pirkanmaa	8,2	47,9	18,2	-25,5	12,2	12,8
Päijät-Häme	7,4	37,3	16,9	-23,4	9,5	12,3
Kymenlaakso	1,5	42,2	13,4	-36,3	5,2	13,4
Etelä-Karjala	6,5	44,3	16,3	-29,8	9,3	12,1
Etelä-Savo	8,5	45,6	15,5	-29,9	9,9	11,6
Pohjois-Savo	4,4	47,1	8,3	-31,8	7,0	11,8
Pohjois-Karjala	7,6	45,2	11,0	-31,2	8,1	9,6
Keski-Suomi	12,1	51,6	17,2	-24,7	14,1	12,7
Etelä-Pohjanmaa	4,5	43,0	18,2	-27,2	9,6	10,8
Pohjanmaa	2,3	42,3	12,0	-25,5	7,8	13,1
Keski-Pohjanmaa	10,0	41,5	9,7	-27,1	8,5	12,0
Pohjois-Pohjanmaa	5,4	39,4	13,4	-29,4	7,2	12,8
Kainuu	10,0	53,2	13,7	-27,3	12,4	9,9
Lappi	10,4	49,8	12,1	-28,4	11,0	10,2
Itä-Uusimaa	-2,7	38,3	4,9	-36,9	0,9	11,2
<b>Koko maa</b>	<b>6,6</b>	<b>46,2</b>	<b>14,0</b>	<b>-29,0</b>	<b>9,4</b>	<b>12,9</b>
Keskiarvo 10/1995–9/2009	9,1	36,2	4,0	2,4	12,9	

**Kuluttajien luottamusindikaattori (CCI) ja sen osatekijät saldolukuina väestöryhmittäin, 3. neljännes 2009**

Väestöryhmä*)	Oma talous, tuleva 12 kk	Säästämismahdollisuudet, tuleva 12 kk	Suomen talous, tuleva 12 kk	Työttömyys, tuleva 12 kk	Luottamusindikaattori (CCI)
Miehet	9,1	46,1	16,5	-27,7	<b>11,0</b>
Naiset	4,1	46,2	11,4	-30,4	<b>7,8</b>
15–24 -vuotiaat	14,6	30,6	25,8	-9,2	<b>15,4</b>
25–34 -vuotiaat	15,8	54,1	21,4	-21,5	<b>17,5</b>
35–44 -vuotiaat	11,3	60,0	13,1	-30,6	<b>13,5</b>
45–54 -vuotiaat	3,0	56,9	9,0	-35,4	<b>8,4</b>
55–64 -vuotiaat	-2,7	43,3	7,9	-39,4	<b>2,3</b>
65–74 -vuotiaat	-2,9	31,8	6,1	-37,9	<b>-0,7</b>
Perusasteen koulutus	8,1	31,3	14,0	-23,8	<b>7,4</b>
Keskiasteen koulutus	6,3	40,6	13,6	-28,4	<b>8,0</b>
Korkea-asteen koulutus	5,7	67,3	14,5	-34,6	<b>13,2</b>
Pääkaupunkiseutu	8,0	48,6	14,1	-34,2	<b>9,1</b>
Muu Etelä-Suomi	5,4	45,4	13,5	-28,1	<b>9,0</b>
Länsi-Suomi	6,5	45,9	15,4	-26,2	<b>10,4</b>
Itä-Suomi	6,4	46,1	11,0	-31,1	<b>8,1</b>
Pohjois-Suomi	7,4	44,3	13,1	-28,8	<b>9,0</b>
Maatalousyrittäjät	-6,2	50,7	4,4	-35,1	<b>3,5</b>
Muut yrittäjät	14,4	63,2	19,1	-26,5	<b>17,5</b>
Ylemmät toimihenkilöt	6,7	76,9	16,5	-33,4	<b>16,7</b>
Alemmat toimihenkilöt	4,6	64,8	11,5	-31,4	<b>12,4</b>
Työntekijät	6,1	51,2	13,2	-28,1	<b>10,6</b>
Työttömät	17,0	12,4	11,9	-29,8	<b>2,9</b>
Opiskelijat	15,9	20,3	24,2	-11,1	<b>12,3</b>
Eläkeläiset	-2,7	30,5	6,2	-37,7	<b>-0,9</b>
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	12,9	33,8	21,0	-24,6	<b>10,8</b>
Yksinasuvat	6,0	30,0	11,0	-29,6	<b>4,3</b>
Lapsiperheet	10,9	60,1	17,8	-24,8	<b>16,0</b>
Muut (aikuis)taloudet	3,2	54,5	12,1	-32,4	<b>9,4</b>
Alin tuloneljännes	10,4	-2,7	10,7	-25,7	<b>-1,8</b>
2. alin tuloneljännes	5,0	41,6	9,8	-31,0	<b>6,4</b>
2. ylin tuloneljännes	6,4	65,8	15,1	-30,8	<b>14,1</b>
Ylin tuloneljännes	6,5	81,0	17,8	-31,4	<b>18,5</b>
Tulot tuntemattomat	7,0	38,3	15,3	-13,5	<b>11,8</b>
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>6,6</b>	<b>46,2</b>	<b>14,0</b>	<b>-29,0</b>	<b>9,4</b>

\*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

**Kuluttajien arvioita omasta ja maan taloudesta saldoluokina maakunnittain, 3. neljännes 2009**

Maakunta	Oma talous, mennyt vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Ostamisen edullisuus	Kotitalouden rahatilanne	Säästämisen edullisuus	Lainanoton edullisuus
Uusimaa	1,1	-45,7	37,2	35,6	12,1	21,6
Varsinais-Suomi	0,0	-45,7	41,1	28,1	5,9	22,2
Satakunta	-3,0	-42,6	30,1	32,7	4,3	15,7
Kanta-Häme	-0,3	-46,7	39,9	31,7	-1,0	30,8
Pirkanmaa	-1,9	-43,7	43,3	30,2	3,2	24,2
Päijät-Häme	-6,2	-47,5	37,0	30,3	10,1	18,0
Kymenlaakso	-9,7	-51,6	20,9	28,9	12,6	13,6
Etelä-Karjala	-0,2	-44,1	47,3	30,0	14,9	25,5
Etelä-Savo	-3,8	-42,4	23,9	28,6	11,1	15,9
Pohjois-Savo	3,6	-44,5	35,0	31,5	10,7	14,7
Pohjois-Karjala	-2,4	-52,3	37,9	27,6	9,3	16,3
Keski-Suomi	3,4	-38,4	33,5	30,4	8,7	18,8
Etelä-Pohjanmaa	-6,6	-40,5	39,7	31,5	3,8	16,1
Pohjanmaa	-6,4	-45,1	25,3	30,1	11,1	18,7
Keski-Pohjanmaa	-6,6	-33,5	36,3	29,5	14,1	33,8
Pohjois-Pohjanmaa	2,3	-38,8	37,1	33,8	13,4	21,3
Kainuu	5,7	-51,4	28,7	35,6	5,3	27,8
Lappi	0,3	-45,9	51,3	34,9	1,4	27,8
Itä-Uusimaa	-2,2	-42,5	26,6	33,6	12,5	14,2
<b>Koko maa</b>	<b>-0,7</b>	<b>-44,3</b>	<b>36,6</b>	<b>32,2</b>	<b>9,1</b>	<b>20,8</b>
Keskiarvo 10/1995-9/2009	5,1	3,4	20,3	26,7	10,8	18,0

**Kuluttajien arvioita omasta ja maan taloudesta saldoluokina väestöryhmittäin, 3. neljännes 2009**

Väestöryhmä *)	Oma talous, mennyt vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Ostamisen edullisuus	Kotitalouden rahatilanne	Säästämisen edullisuus	Lainanoton edullisuus
Miehet	-0,2	-43,8	43,0	32,1	9,8	27,1
Naiset	-1,1	-44,8	30,2	32,2	8,4	14,6
15-24 -vuotiaat	1,9	-27,8	27,6	25,5	14,4	-3,0
25-34 -vuotiaat	5,2	-41,1	35,8	32,5	12,0	23,0
35-44 -vuotiaat	-0,6	-46,8	34,8	35,2	13,3	28,0
45-54 -vuotiaat	-2,7	-50,4	38,9	34,2	7,2	31,2
55-64 -vuotiaat	-4,5	-52,7	40,4	33,7	2,9	24,9
65-74 -vuotiaat	-3,2	-44,5	43,0	30,3	4,9	17,6
Perusasteen koulutus	-2,2	-35,1	31,6	27,8	9,9	3,7
Keskiasteen koulutus	-1,1	-44,8	33,6	28,2	8,1	21,3
Korkea-asteen koulutus	1,3	-52,0	44,9	41,5	9,7	36,1
Pääkaupunkiseutu	2,4	-46,6	36,3	35,9	12,4	20,5
Muu Etelä-Suomi	-3,5	-45,8	36,4	31,7	10,2	21,9
Länsi-Suomi	-1,8	-42,2	37,1	30,3	6,2	21,0
Itä-Suomi	0,0	-46,0	32,7	29,7	10,5	15,4
Pohjois-Suomi	2,3	-42,5	39,7	34,3	9,1	24,0
Maatalousyrittäjät	-13,1	-58,2	21,6	31,3	0,0	26,3
Muut yrittäjät	-0,2	-45,0	48,8	37,1	10,9	39,0
Ylemmät toimihenkilöt	9,0	-49,5	42,2	49,2	12,3	39,8
Alemmat toimihenkilöt	6,8	-47,0	39,2	39,9	11,8	27,7
Työntekijät	1,0	-45,5	38,5	36,5	12,1	20,5
Työttömät	-28,1	-50,4	32,4	4,5	1,2	13,5
Opiskelijat	-2,1	-26,5	22,1	16,1	11,7	-5,2
Eläkeläiset	-5,4	-47,2	39,8	28,0	3,2	16,0
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	-12,4	-40,1	20,7	23,4	3,8	12,0
Yksinasuvat	-2,2	-45,6	34,0	24,9	6,7	13,0
Lapsiperheet	-1,4	-40,6	31,4	33,3	10,4	21,2
Muut (aikuis)taloudet	0,7	-46,9	42,4	38,9	9,1	24,2
Alin tuloneljännes	-10,7	-40,5	18,6	7,3	3,1	-3,4
2. alin tuloneljännes	-5,4	-45,5	35,7	31,0	6,5	14,7
2. ylin tuloneljännes	0,7	-45,8	38,6	40,2	10,2	27,0
Ylin tuloneljännes	8,1	-48,9	49,8	50,5	11,1	38,3
Tulot tuntemattomat	-3,3	-25,2	18,5	29,4	16,9	-1,2
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>-0,7</b>	<b>-44,3</b>	<b>36,6</b>	<b>32,2</b>	<b>9,1</b>	<b>20,8</b>

\*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

## Kuluttajien luottamusindikaattori (kuvio etukannessa, laskentaperiaate sivulla 11).

### Talouslyluottamus oli kaikissa maakunnissa plussalla mutta useimmissa alle pitkän aikavälin keskiarvon

Kuluttajabarometrin neljän keskeisen kysymyksen saldolu-  
vun aritmeettista keskiarvoa nimitetään **kuluttajien luotta-  
musindikaattoriksi**. Kysymykset koskevat kuluttajien odo-  
tuksia omasta ja Suomen taloudellisesta tilanteesta sekä  
työttömien määrästä vuoden kuluttua samoin kuin arvioita  
kotitalouden säästämismahdollisuuksista seuraavan vuoden  
aikana. Kuluttajien luottamusindikaattori on ollut laajasti  
käytössä Suomessa, kun on haluttu ennakoita kuluttajien  
toimintaa. Se on korreloinut vahvasti yksityisen kulutuksen  
ja bruttokansantuotteen (BKT) muutosten kanssa.

Kuluttajien luottamusindikaattorin arvo oli vuoden  
2009 kolmannella neljänneksellä koko maassa keskimäärin  
+9,4. Luottamusindikaattori oli plussalla kaikissa maakun-  
nissa (kuvio etukannessa). Talusoptimismia oli eniten Kes-  
ki-Suomessa (+14,1), Kainuussa (+12,4), Pirkanmaalla  
(+12,2) ja Lapissa (+11). Vähiten sitä oli Itä-Uudellamaalla  
(+0,9), Kymenlaaksossa (+5,2) ja Pohjois-Savossa (+7).

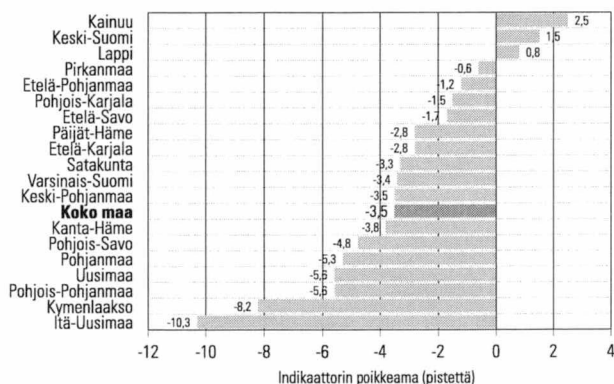
Eri sosioekonomisista ryhmistä luottamusta oli eniten  
muiden yrittäjien, toimihenkilöiden ja opiskelijoiden ta-  
louksilla (kuvio vieressä). Luottamus oli miinuksella eläke-  
läisten talouksilla. Lapsiperheiden (+16) talouslyluottamus  
oli parempi kuin usean aikuisen (+9,4) tai yksin asuvien ta-  
louksilla (+4,3).

Haastateltujen vastaamistavoissa ja kansaluonteissa on alu-  
eittaisia eroja, jonka vuoksi on hyödyllistä tarkastella talusmie-  
lialoja suhteutettuna maakunnan talouslyluottamuksen pitkän ajan  
keskiarvoon. Suhteellisia mielialoja voi mitata luottamusindikaat-  
torin poikkeamalla sen pitkän aikavälin keskiarvosta maakunnit-  
tain. Kuluttajien luottamusindikaattorin pitkän aikavälin kes-  
kiarvot (lokakuu 1995 - syyskuu 2009) maakunnittain on  
esitetty taulukossa sivun 6 yläosassa. Vaikka luottamusindi-  
kaattori oli vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä kaikis-  
sa maakunnissa plussalla, jäi kuluttajien talouslyluottamus  
useimmissa maakunnissa alle pitkän ajan keskiarvosta. Luot-  
tamusindikaattorin poikkeama sen pitkän ajan keskiarvosta  
oli kolmannella neljänneksellä koko maassa -3,5 pistettä.  
Talouden kehitystä arvioitiin suhteellisesti optimistisimmin  
Kainuussa (poikkeama +2,5), Keski-Suomessa (+1,5) ja  
Lapissa (+0,8). Suhteellisesti pessimistisimpiä oltiin  
Itä-Uudellamaalla (-10,3) ja Kymenlaaksossa (-8,2).

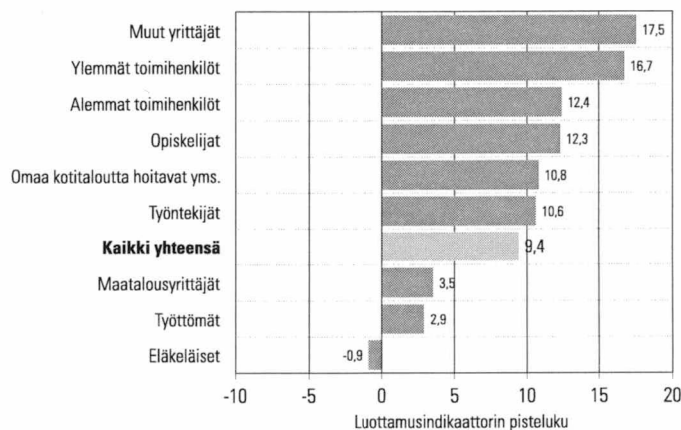
### Suomalaisten talouslyluottamus oli EU-maiden kärkipäässä

Suomalaisten kuluttajien talousnäkemykset ovat kansainväli-  
sesti verrattuna hyvin valoisia, kun niitä mitataan kuluttajien  
luottamusindikaattorilla. Kansanluonteissa ja vastaamistavoissa  
on kuitenkin eroja, joten on suositeltavaa tarkastella luotta-  
musindikaattorin poikkeamaa sen pitkän aikavälin keskiarvos-  
ta maittain. Elokuussa talouden kehitystä arvioitiin EU-maissa  
**suhteellisesti optimistisimmin** Ruotsissa ja Puolassa. Suhteel-  
lisesti pessimistisimmin talouskehitystä arvioitiin Liettuassa,  
Latviassa, Unkarissa ja Romaniassa. Luottamus talouteen ro-  
mahti yleisesti vuoden 2008 aikana. EU-maiden keskimääräinen  
luottamusindikaattoripoikkeama oli elokuussa -11 (euro-  
alueella -11). EU:n komission kuukausittain julkaisemat indi-  
kaattoriluvut lasketaan kuukausittaisista sarjoista.

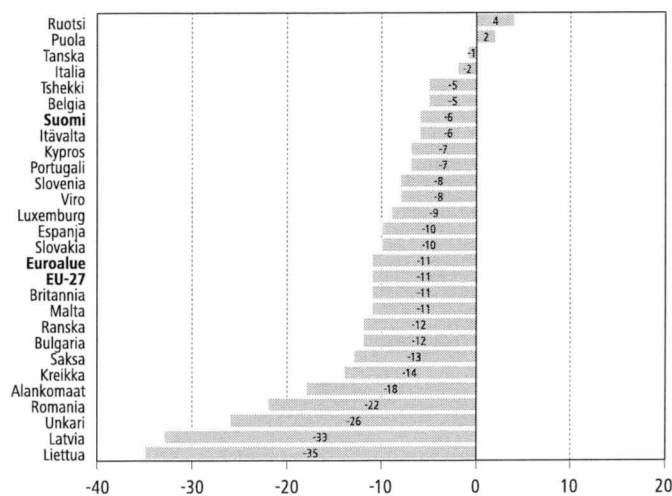
### Kuluttajien luottamusindikaattorin poikkeama pitkän ajan keski- arvosta maakunnittain, 3. neljännes 2009 (keskiarvo 10/1995–9/2009)



### Kuluttajien luottamusindikaattori eri sosioekonomisissa ryhmissä, 3. neljännes 2009



### Kuluttajien luottamusindikaattori EU-maissa, elokuu 2009 Indikaattorin poikkeama maan keskiarvosta 10/1995–\*



\* Laskettu kuukausittaisista sarjoista. Irlannin tieto puuttuu.

Lähde: European Commission, DG ECFIN, Business and Consumer Survey Results, August 2009

## Ostoaikomukset

Ostoaikomukset koskevat yleensä seuraavaa puolta vuotta. Poikkeuksena omistusasunto ja henkilöauto, joiden suunnittelujakso on 12 kuukautta.

### Omistusasunto (kuvio 9, sivu 20)

Asuntokaupan vilkkaina vuosina 1980-luvun lopulla joka kymmenes kotitalous suunnitteli asunnon ostoa vuoden sisällä. 1990-luvun laman aikana ostoaikeet laskivat noin puoleen tästä. Vuonna 1995 ostoaikeet lähtivät nousuun. Pari kolme vuotta sitten ostoaikeet olivat korkealla muun muassa edullisten asuntolainakorkojen takia. Sen jälkeen ostoaikeet ovat jälleen hieman vähenneet. Vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 7,4 prosenttia kotitalouksista aikoi hankkia tai vaihtaa omistusasunnon vuoden sisällä. Väestöryhmistä eniten ostoaikeita oli omaa kotitaloutta hoitavien (13,2 %), ylempien toimihenkilöiden (12,5 %) sekä maatalousyrittäjien (11,5 %) ja muiden yrittäjien (11,2 %) talouksilla. Vähiten niitä oli eläkeläisten (3,4 %) ja työttömien (5,2 %) talouksilla. Lapsiperheet (10,6 %) suunnittelivat asunnon hankintaa useammin kuin usean aikuisen taloudet (7,2 %) tai yksinasuvat (5,8 %). Maakuntien kärjessä olivat Pohjois-Pohjanmaa (10 %), Kanta-Häme (9,4 %), Etelä-Karjala (8,8 %) ja Keski-Suomi (8,7 %). Hankinta-aikaita oli muita vähemmän Etelä-Savon (3,1 %) ja Pohjanmaan (4,6 %) talouksilla.

Barometrillä selvitetään myös miten kotitalous aikoo rahoittaa asunnon hankinnan. Asunnon ostoa suunnittelevilta kysytään tärkeintä ja toiseksi tärkeintä rahoitusmuotoa. Syyskuussa 2009 vastausjakaumat olivat seuraavat. Tärkein rahoitusmuoto: pankkilaina 55 %, nykyisen asunnon myyntitulo 30 % ja omat säästöt 10 % kotitalouksista. Toiseksi tärkein rahoitusmuoto: pankkilaina 27 %, nykyisen asunnon myyntitulo 9 % ja omat säästöt 22 % kotitalouksista.

### Henkilöauto (kuvio 10, sivu 21)

Vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 16,3 prosenttia kotitalouksista aikoi hankkia tai vaihtaa auton vuoden sisällä. Tämän mukaan kotitaloudet ostaisivat vuoden kuluessa noin 408 000 henkilöautoa, joista uusia noin 108 000 ja käytettyjä noin 300 000 kappaletta. Väestöryhmistä ostoaikeita oli eniten muiden yrittäjien (23,8 %), ylempien toimihenkilöiden (21,8 %) ja omaa kotitaloutta hoitavien (20,3 %) talouksilla. Vähiten auton ostoaikeita oli eläkeläisten (9,1 %) ja työttömien (10,1 %) talouksilla. Eri alueista aikomuksia oli eniten Lapissa (25,5 %) ja Etelä-Karjalassa (25,4 %), vähiten Kainuussa (6,2 %), Keski-Pohjanmaalla (10,9 %) ja Etelä-Savossa (11,8 %).

Barometrillä selvitetään myös miten kotitalous aikoo rahoittaa auton hankinnan.

Auton ostoa suunnittelevilta kysytään tärkeintä ja toiseksi tärkeintä rahoitusmuotoa. Syyskuussa 2009 vastausjakaumat olivat seuraavat. Tärkein rahoitusmuoto: nykyisen auton myyntitulo 50 %, omat säästöt 26 %, pankkilaina 13 % ja osamaksukauppa 6 % kotitalouksista. Toiseksi tärkein rahoitusmuoto: nykyisen auton myyntitulo 16 %, omat säästöt 20 %, pankkilaina 21 % ja osamaksukauppa 12 % kotitalouksista.

## Koti, asuminen, vapaa-aika

(taulukko 11, sivu 22–23)

### Sisustaminen, asuntoremontti

Kodin sisustamisaikeet kääntyivät vuonna 2005 kasvuun kolmen vuoden tasaisen kehityksen jälkeen. Vuoden 2008 jälkipuoliskolla ostoaikeet kääntyivät lievään laskuun. Vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 42 prosenttia talouksista aikoo sisustaa kotiaan puolen vuoden sisällä. Ostoaikeita on eni-

### Asunnon ja auton ostoaikomukset väestöryhmittäin \*) 3. neljännes 2009

Väestöryhmä *)	Asunto 12 kk sisällä % kotitalouksista	Auto 12 kk sisällä % kotitalouksista
<b>Sukupuoli</b>		
Mies	7,3	18,1
Nainen	7,6	14,5
<b>Ikä</b>		
15–24	7,4	21,3
25–34	13,8	19,7
35–44	9,9	19,9
45–54	6,9	17,6
55–64	4,9	12,9
65–74	3,1	9,2
<b>Koulutus</b>		
Perusaste	5,2	13,1
Keskiaste	7,8	17,3
Korkea-aste	8,9	17,9
<b>Suuralue</b>		
Pääkaupunkiseutu	9,0	15,3
Muu Etelä-Suomi	7,3	16,9
Länsi-Suomi	6,7	16,8
Itä-Suomi	5,6	14,6
Pohjois-Suomi	8,9	17,2
<b>Sosioekonominen asema</b>		
Maatalousyrittäjät	11,5	14,8
Muut yrittäjät	11,2	23,8
Ylemmät toimihenkilöt	12,5	21,8
Alemmat toimihenkilöt	8,2	18,6
Työntekijät	8,1	18,5
Työttömät	5,2	10,1
Opiskelijat	5,8	18,3
Eläkeläiset	3,4	9,1
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	13,2	20,3
<b>Kotitaloustyyppi</b>		
Yksinasuvat	5,8	12,0
Lapsiperheet	10,6	23,4
Muut (aikuis)taloudet	7,2	16,6
<b>Kotitalouden bruttotuloluokka</b>		
Alin neljännes	2,6	8,8
2. alin neljännes	6,4	12,4
2. ylin neljännes	9,4	20,1
Ylin neljännes	11,6	25,2
Tulot tuntemattomat	6,8	16,0
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>7,4</b>	<b>16,3</b>

\*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

ten ylempien toimihenkilöiden ja opiskelijoiden (59 %) talouksilla. Vähiten niitä on eläkeläisten (21 %), maatalousyrittäjien (26 %) ja työttömien (31 %) talouksilla. Lapsiperheillä (55 %) sisustusaikeita oli selvästi enemmän kuin muilla kotitaloustyypeillä (noin 38 %). Maakunnista kärjessä olivat Kymenlaakso ja Uusimaa (47 %). Vähiten ostoaikeita oli Itä-Uudellamaalla, Satakunnassa ja Keski-Pohjanmaalla (36 %).

Asunnon korjausaikeet ovat pitkän ja hitaahkon kasvuvaiheen jälkeen tasaantumassa. Asuntoremonttia suunnitteli vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä koko maassa keskimäärin 34,4 prosenttia talouksista. Eniten remonttiaikeita oli maatalousyrittäjien (49 %), ylempien toimihenkilöiden (41 %) ja muiden yrittäjien (40 %) talouksilla, vähiten opiskelijoiden (19 %) ja työttömien (27 %) talouksilla. Lapsiperheillä (43 %) ja usean hengen aikuistalouksilla (41 %)

remonttiaikeita oli enemmän kuin yksinasuvien talouksilla (23 %). Maakunnista kärjessä oli Kanta-Häme (42 %), Kymenlaakso (41 %) ja Pohjois-Savo (39 %), hännillä Lappi (29 %) sekä Keski-Suomi, Satakunta ja Etelä-Karjala (30 %).

### Kodinkoneet, viihde-elektronikka

Kodinkoneiden hankinta-aiheet ovat laskeneet vuosien mitaan muutamalla prosentilla vajaan 20 prosentin tuntumaan. Nyt kodinkoneita aikoi hankkia 18,6 % talouksista. Eniten ostoaikeita oli opiskelijoiden (24,6 %), omaa kotitaloutta hoitavien (23,5 %) ja työntekijöiden (23 %) talouksilla, vähiten eläkeläisten talouksilla (10,8 %). Maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Keski-Pohjanmaalla (29 %) sekä Pohjois-Karjalassa ja Lapissa (24 %), vähiten Kainuussa, Etelä-Savossa ja Pohjanmaalla (13 %).

Viihde-elektronikan hankinta-aiheet kasvoivat vuosina 2006 ja 2007 vahvasti muun muassa digitaalitekniikan yleistyksen takia. Vuonna 2008 ostoaiheet palasivat aiempien vuosien tasolle. Nyt, vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 35,6 % talouksista aikoi ostaa viihde-elektronikkaa seuraavan puolen vuoden aikana. Väestöryhmistä kärjessä olivat opiskelijoiden (55 %) ja ylempien toimihenkilöiden (47 %) taloudet. Hännillä olivat eläkeläisten (19 %) ja maatalousyrittäjien (21 %) taloudet. Maakunnista kärjessä olivat Etelä-Karjala, Keski-Pohjanmaa ja Uusimaa (43 %). Perää pitivät Etelä-Savo (21 %), Pohjanmaa (26 %) sekä Kainuu, Kanta-Häme ja Etelä-Pohjanmaa (27 %).

### Vapaa-aika (taulukko 11, sivu 22)

Lomamatka-aiheet ulkomaille notkahtivat vuonna 2003 hie-man mutta kääntyivät seuraavana vuonna kasvuun. Vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 45,9 prosenttia talouksista suunnitteli lomamatkaa ulkomaille puolen vuoden sisällä. Väestöryhmistä aikeita oli eniten ylempien toimihenkilöiden (62 %) ja muiden yrittäjien (61 %) ja talouksilla, vähiten maatalousyrittäjien (24 %), työttömien (29 %) ja omaa kotitaloutta hoitavien (34 %) talouksilla. Maakuntien kärjessä olivat Uusimaa (61 %) ja Kymenlaakso (55 %), hännillä Pohjois-Karjala (32 %), Pohjois-Pohjanmaa (33 %) ja Etelä-Pohjanmaa (34 %).

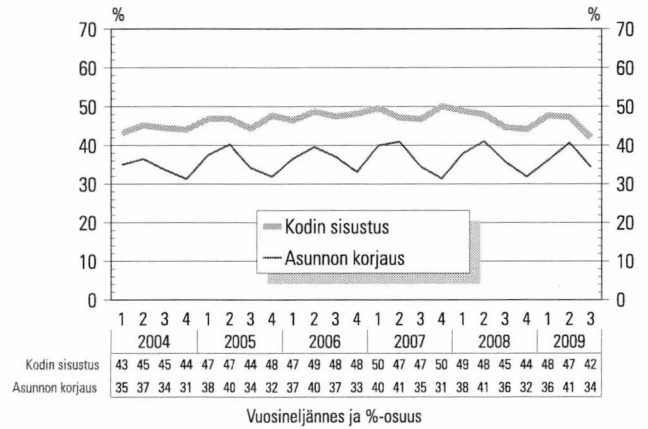
Kotimaan lomamatkaa puolen vuoden sisällä suunnitteli 63,7 % talouksista. Aikeita oli eniten ylempien (77 %) ja alempien toimihenkilöiden (69 %) sekä muiden yrittäjien (72 %) talouksilla, vähiten työttömien (53 %) ja eläkeläisten (56 %) talouksilla. Kotimaan lomamatkoja suunniteltiin muita useammin Pohjois-Pohjanmaalla (78 %), Itä-Uudella-maalla (69 %), Lapissa ja Keski-Suomessa (68 %) sekä Uudellamaalla (67 %), muita vähemmän Kymenlaaksossa (50 %), Satakunnassa (51 %) ja Pohjanmaalla (54 %).

Vapaa-ajan asunnon hankintaa suunnitteli 2,4 prosenttia kotitalouksista. Eniten aikeita oli muiden yrittäjien (6 %), maatalousyrittäjien (3,5 %) sekä ylempien toimihenkilöiden ja työntekijöiden (3 %) talouksilla, vähiten työttömien (0,8 %), ja eläkeläisten (1,4 %) talouksilla. Muita useammin vapaa-ajan asunnon hankintaa suunnittelivat kotitaloudet Keski-Pohjanmaalla (6,1 %), Pohjois-Karjalassa (4 %) ja Lapissa (3,8 %). Ostoaikeita oli vähiten Kainuussa (1,1 %), Varsinais-Suomessa (1,7 %), Pohjois-Savossa ja Pirkanmaalla (1,8 %).

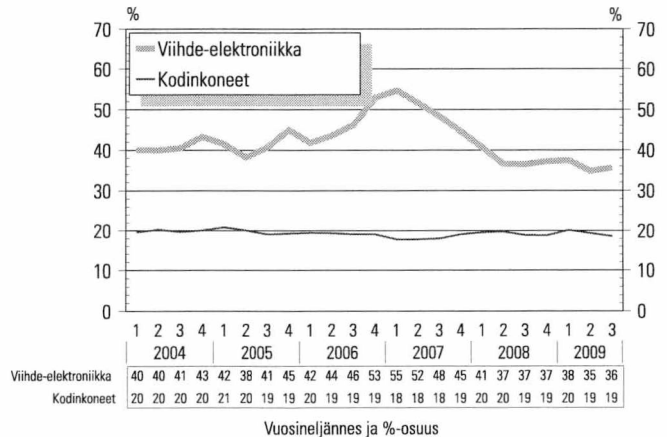
### Harrastusvälineet (taulukko 11, sivu 22)

Harrastus- ja urheiluvälineiden hankinta-aiheet ovat kasva-neet voimakkaasti vuoden 2004 jälkeen. Vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 23,3 % prosenttia talouksista aikoi hankkia näitä välineitä. Eniten ostoaikeita oli opiskelijoiden (36 %) ja ylempien toimihenkilöiden (35 %) ja talouksilla, vähiten eläkeläisten (11 %) talouksilla. Maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Keski-Pohjanmaalla, Etelä-Savossa, Keski-Suomessa ja Uudellamaalla (27 %), vähiten Itä-Uudella-maalla ja Pohjanmaalla (15 %).

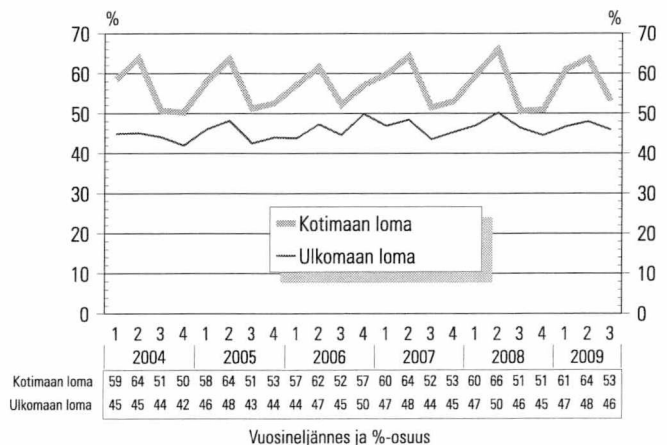
### % kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana



### % kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana



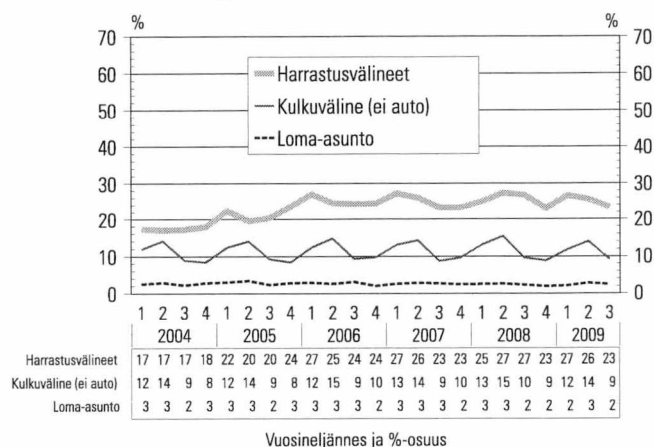
### % kotitalouksista aikoo tehdä lomamatkan seuraavan 6 kk aikana



Muun kulkuvälineen kuin auton aikoi hankkia 9,2 % talouksista. Maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Lapissa (14 %), Etelä-Karjalassa (13 %) ja Satakunnassa (12 %), vähiten Etelä-Pohjanmaalla (4 %), Itä-Uudellamaalla ja Etelä-Savossa (6 %). Lapsiperheillä oli harrastusvälineiden (34 %) hankinta-aikeita selvästi enemmän kuin yksin asuvien (24 %) tai usean aikuisen (16 %) talouksilla. Lapsiperheillä muun

kulkuvälineen kuin auton hankinta-aikeita (15 %) on myös enemmän kuin yksin asuvien (9 %) tai usean aikuisen (6 %) talouksilla.

#### % kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana



### Tutkimusmenetelmä

Kuluttajabarometri on haastattelututkimus, jonka avulla mitataan suomalaisten mielikuvia – arvioita ja odotuksia – yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksia tehdä suuria hankintoja, säästää tai ottaa lainaa. Lisäksi tutkimuksella selvitetään nykyaikaisten koneiden ja laitteiden yleisyyttä kotitalouksissa. (Kotitalouksien lukumäärä on noin 2,5 milj.). Tilastokeskuksen kuluttajabarometri aloitettiin marraskuussa 1987 puolivuositaisena tutkimuksena. Vuonna 1992 se muutettiin neljännesvuositaiseksi ja lokakuussa 1995 kuukausittaiseksi tutkimukseksi kun tietoja ruvettiin EU:n komission toimeksiannosta keräämään joka kuukausi.

Kuluttajabarometrin kysymykset ovat aina olleet suurimaksi osaksi vertailukelpoiset vastaavien kansainvälisten tutkimusten kanssa. Lokakuussa 1995 keskeisimmät kysymykset yhdenmukaistettiin EU-maiden harmonisoidun kuluttajajärjestyksen 15 kysymyksen kanssa. Tämä aiheutti pieniä muutoksia kuluttajabarometrin tietosisältöön. EU-kysymysten lisäksi nykyinen kuluttajabarometri sisältää parikymmentä Suomen omaa kysymystä, jotka ovat olleet mukana alusta lähtien.

### Tietojen keruu

Kuluttajabarometrin tiedot kerättiin joulukuuhun 1999 asti Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä. Tutkimuksessa käytettiin kuutta rotatoivaa paneelia. Samalle henkilölle esitettiin kysymykset kolme kertaa puolen vuoden välein, ja kohdehenkilöistä oli joka kuukausi uusia noin kol-

mannes. Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät haastattelut (puhelimitse) eri puolilla Suomea.

Tammikuusta 2000 alkaen kuluttajabarometrin kohteena on kuukausittain kokonaan vaihtuva henkilöotos. Samaa otosta käytetään myös suomalaisten matkailututkimuksen ym. kyselyjen tiedonkeruussa. Kaikki haastattelut tehdään nyt keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tutkimusalueena on edelleen koko maa ja kuluttajabarometrin vastaajat edustavat Suomen 15–74-vuotiasta väestöä iän, sukupuolen, asuinläänin ja äidinkielen suhteen.

Maakunnittainen neljännesvuositarkastelu on tehty ottamalla tutkimukseen mukaan vuoden 2009 heinä-, elo- ja syyskuun haastatteluaineistot. Kuluttajabarometrin netto-otoskoko oli vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä 6 600 henkilöä. Vastauksia saatiin 4 476, joten tutkimuksen nettokato oli 32,2 prosenttia.

### Saldoluku

Tutkimuksesta laadituissa kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate esitetään oheisessa taulukossa. Esimerkkinä on kuvio 1, sivu 12: Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten, 3. neljännes 2009.

Haastateltavilta kysytään: "Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten?" Vastausvaihtoehdot on esitetty oheisessa taulukossa. Kunkin vastausvaihtoehdon prosenttiosuus kerrotaan sen painokerrotoimella. Tulojen summana saadaan saldoluku.

Vastaus	%-osuus	Painokerroin	Tulo
Paljon parempi	0,3	1	0,3
Hiukan parempi	7,3	+0,5	3,6
Samanlainen	17,0	0	0
Hiukan huonompi	51,6	-0,5	-25,8
Paljon huonompi	22,4	-1	-22,4
Ei osaa sanoa	1,5	0	0
<b>Yhteensä</b>	<b>100</b>		<b>-44,3 = saldoluku</b>

### Luottamusindikaattori

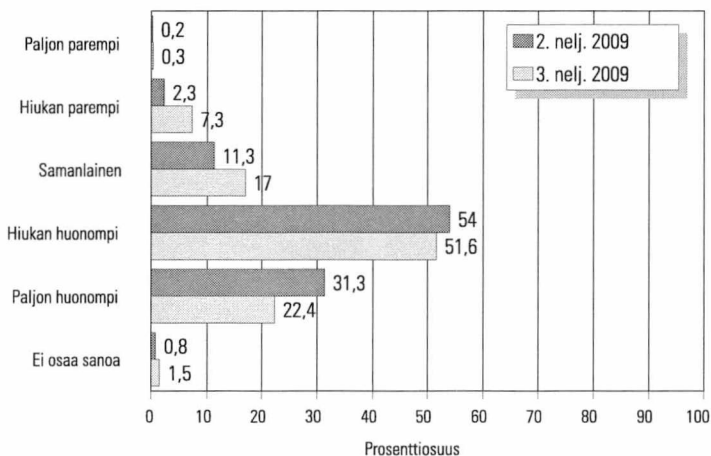
Kuluttajien uusi luottamusindikaattori lasketaan seuraavien kysymysten saldoluviista:

- Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyiseen
- Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyiseen
- Pystyykö taloutenne säästämään seuraavien 12 kuukauden aikana?
- Paljonko Suomessa on työttömiä 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen?

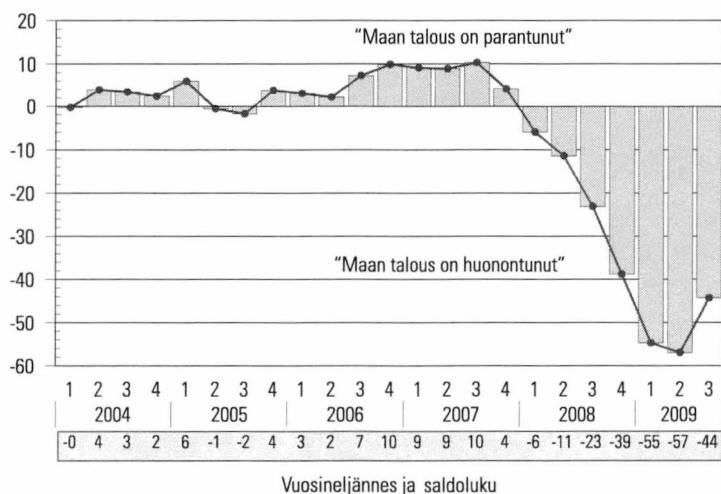
Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan neljällä. Saldoluvut ja kuluttajien luottamusindikaattori voi vaihdella -100:n ja +100:n välillä.

# 1. Suomen taloudellinen tilanne nyt

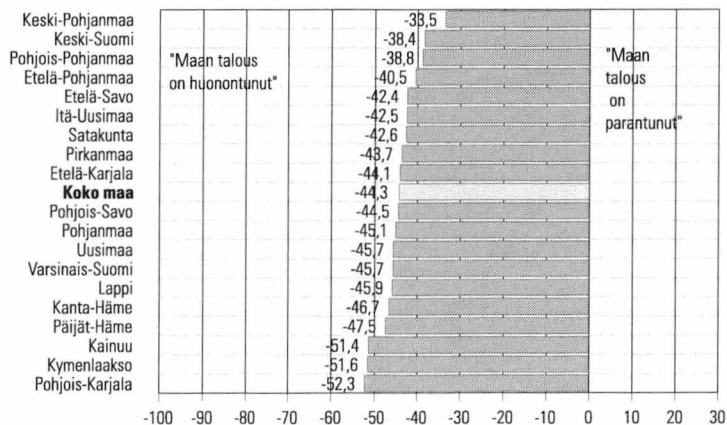
verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten



## Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



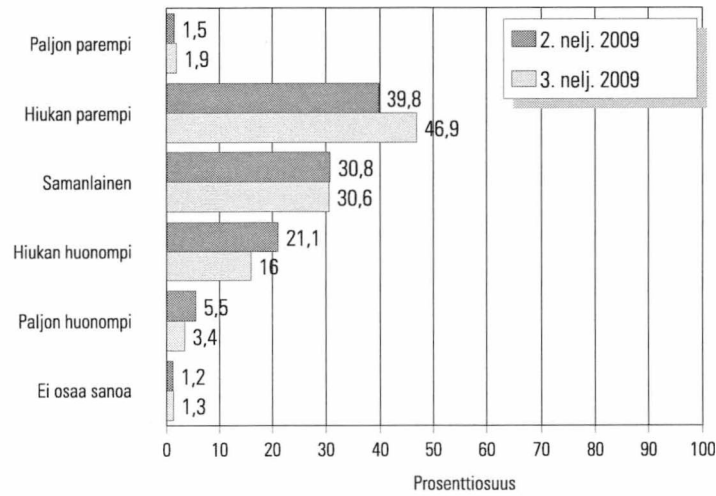
## Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



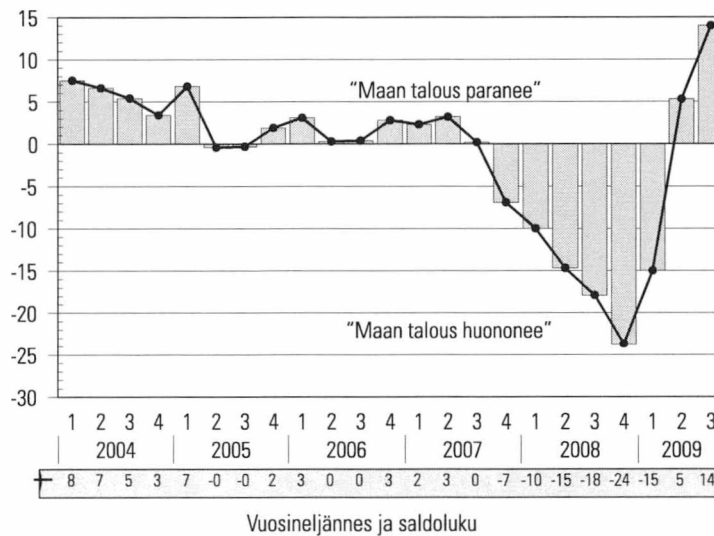
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuusvaihtelun vuoksi.

## 2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua

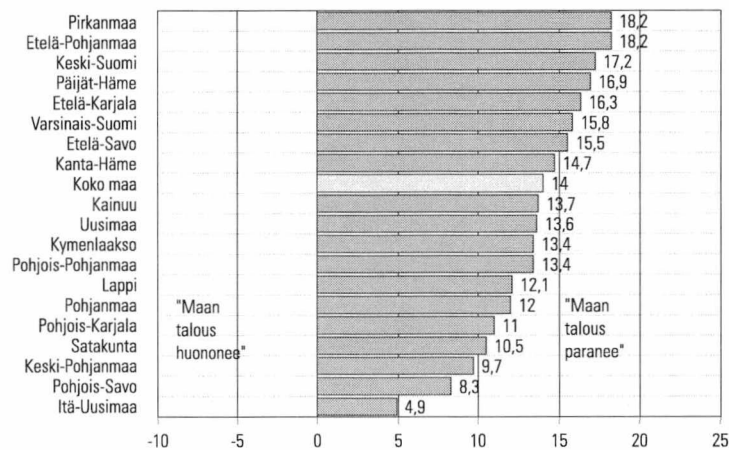
verrattuna nykyiseen



Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

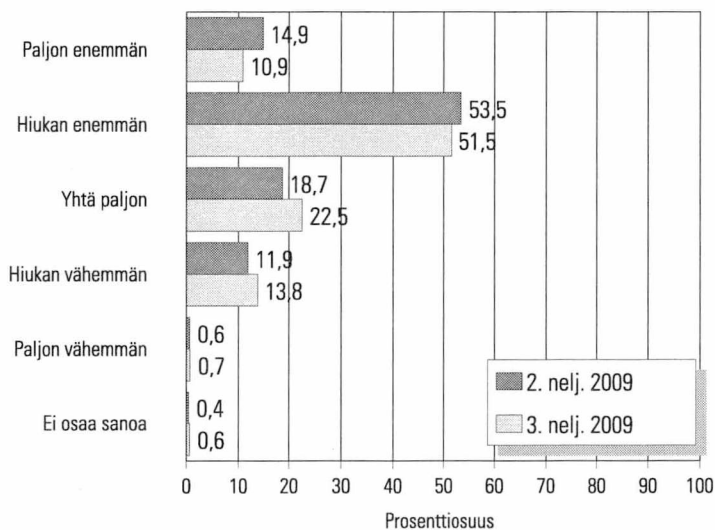


Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009

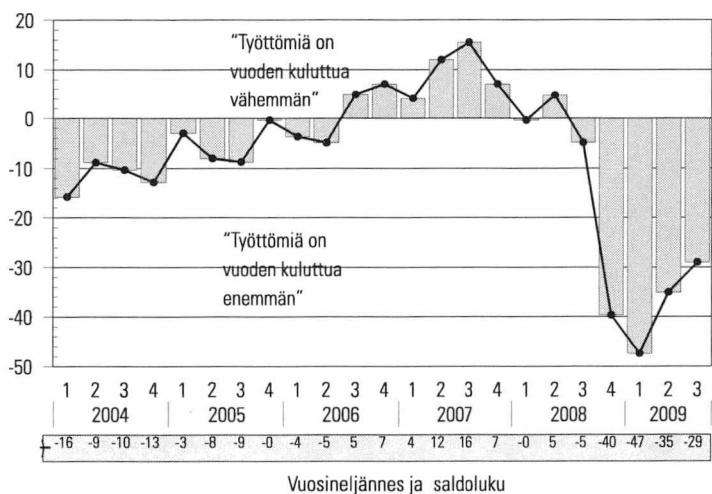


Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

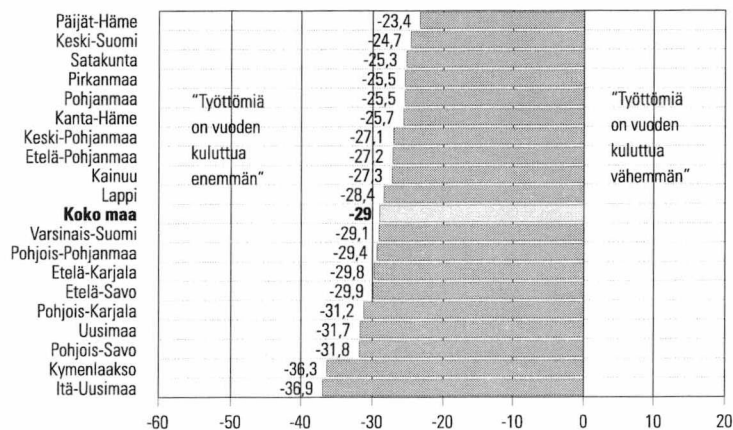
### 3. Työttömyys



#### Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



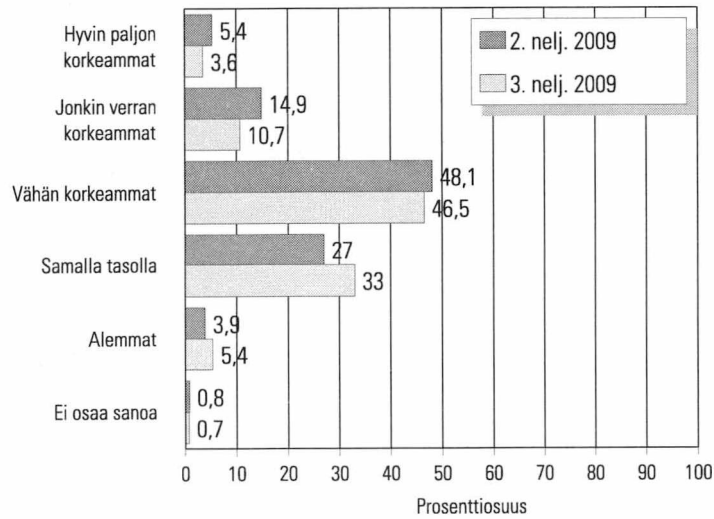
#### Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



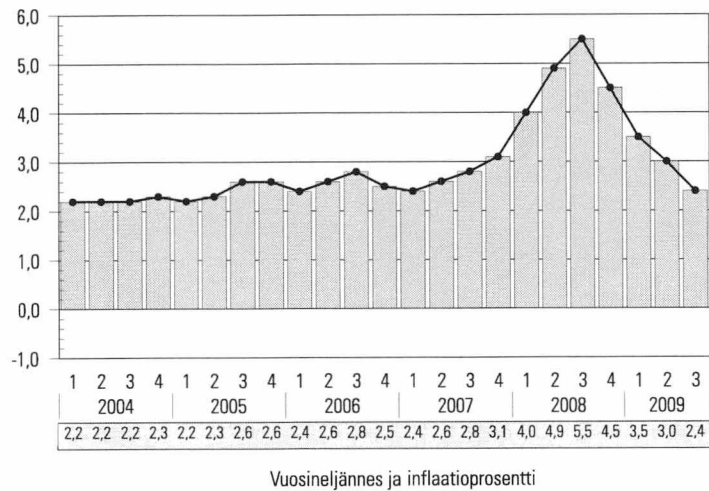
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

## 4. Kuluttajahinnat

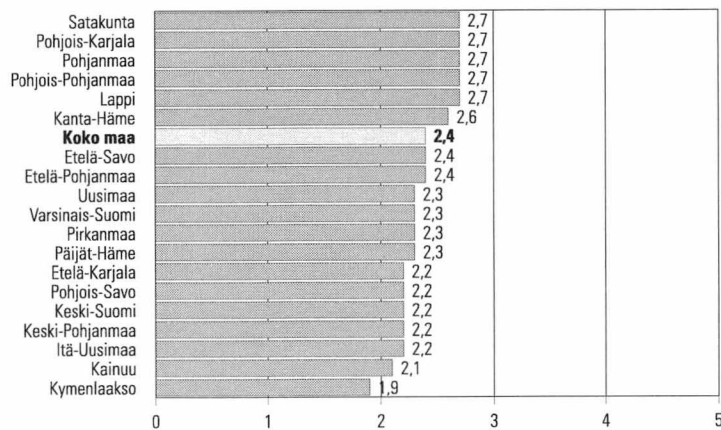
Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten



Inflaatioarvio (arvio hintojen muutoksesta vuoden takaisesta, %)



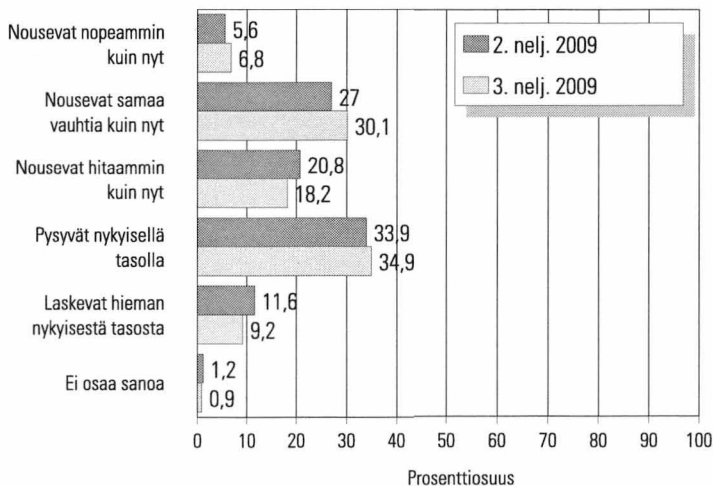
Inflaatioarvio maakunnittain 3. neljännes 2009, %



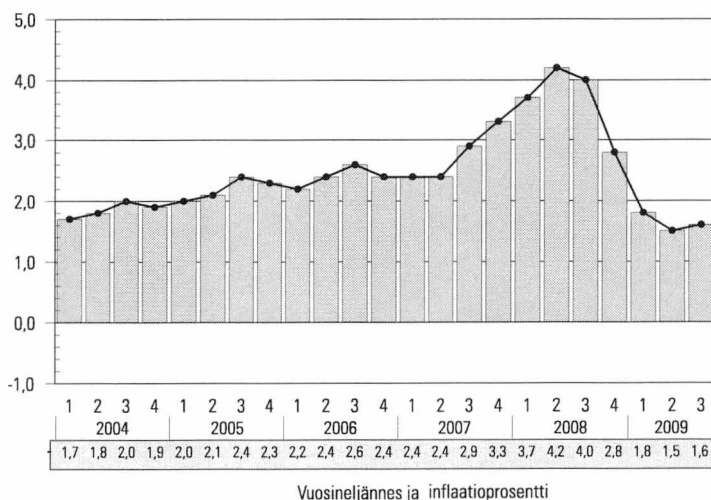
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

## 5. Kuluttajahinnat

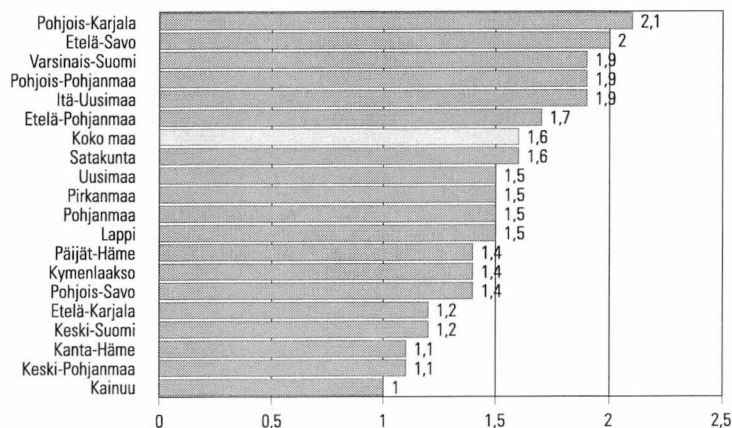
### Muutos seuraavien 12 kuukauden aikana



### Inflaatio-odotus (ennuste hintojen muutoksesta vuosi eteenpäin, %)



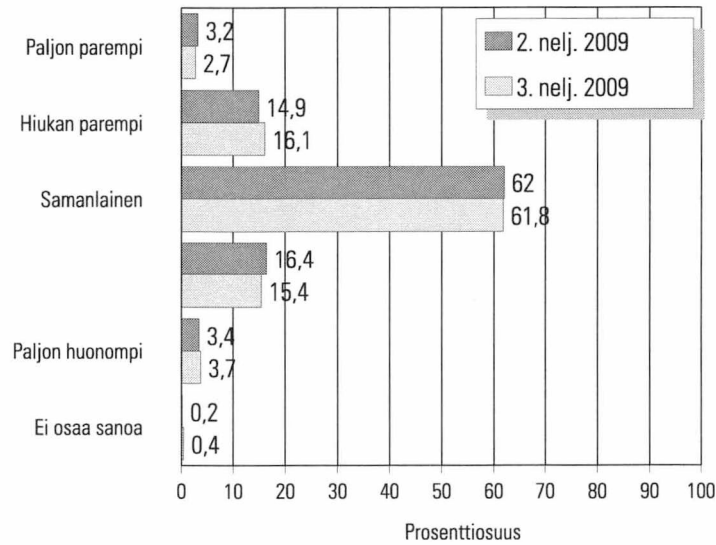
### Inflaatio-odotus maakunnittain 3. neljännes 2009, %



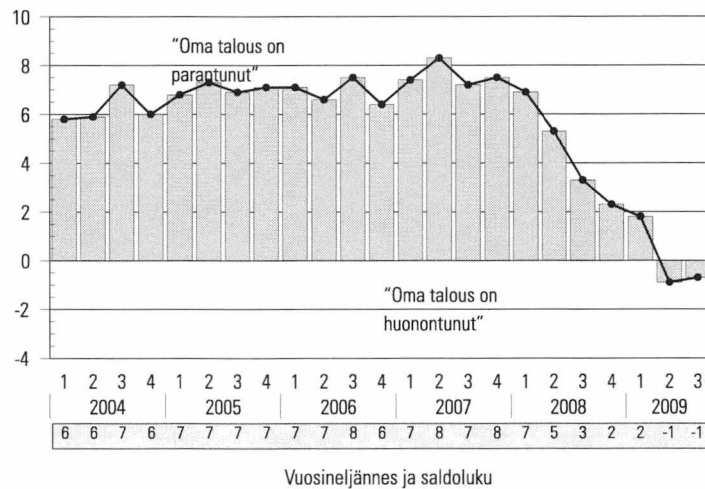
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

## 6. Oma taloudellinen tilanne nyt

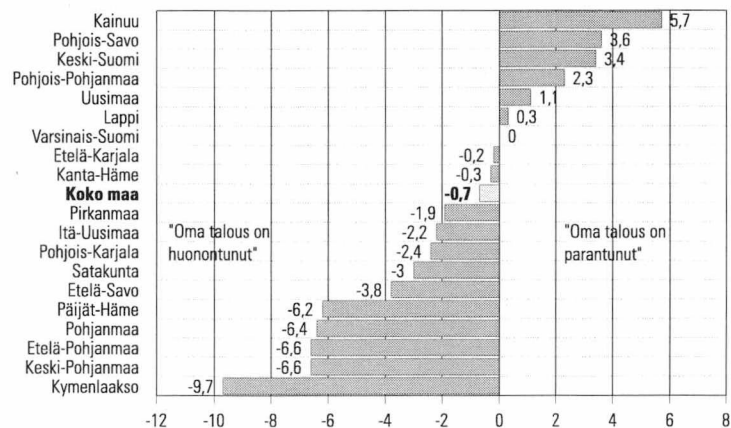
verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten



Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



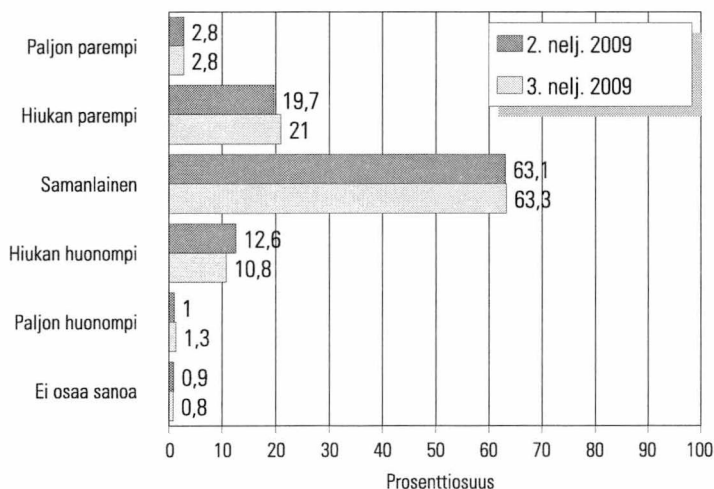
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



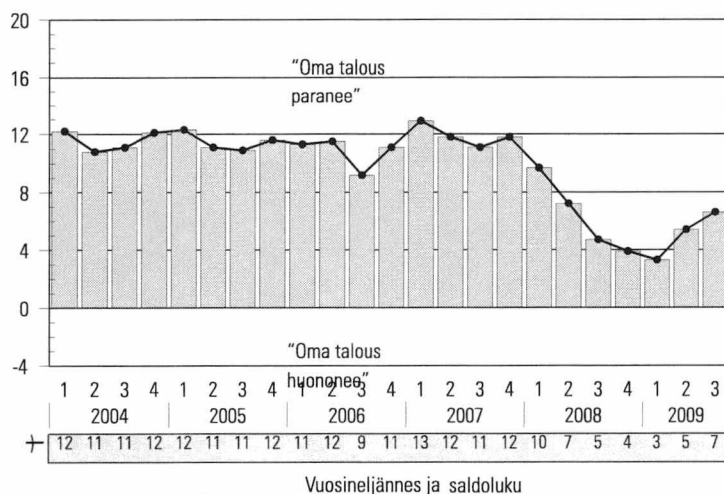
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

## 7. Oma taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua

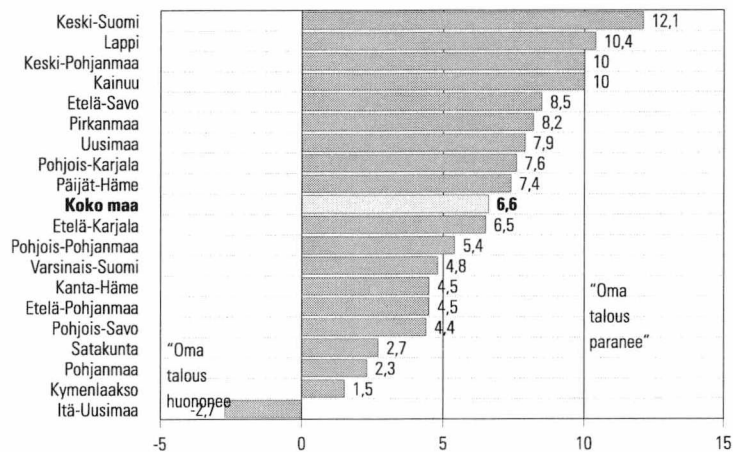
verrattuna nykyiseen



Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



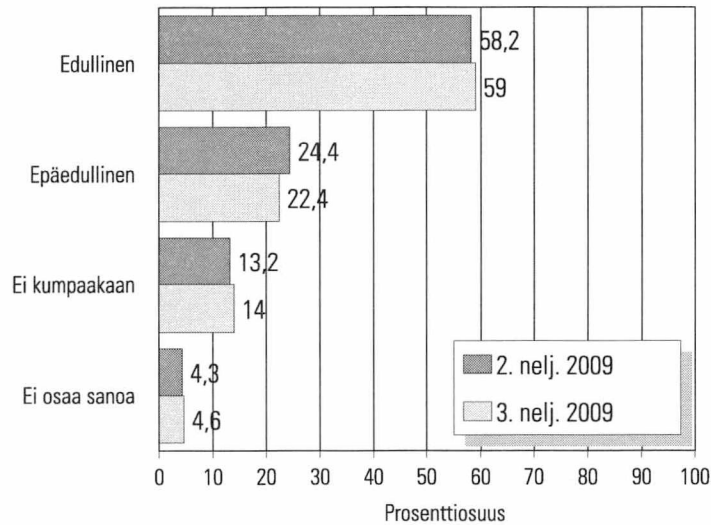
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



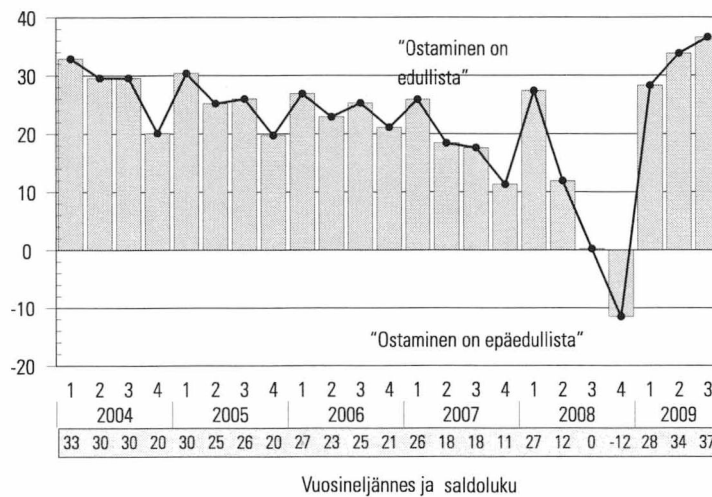
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

## 8. Ajankohdan edullisuus

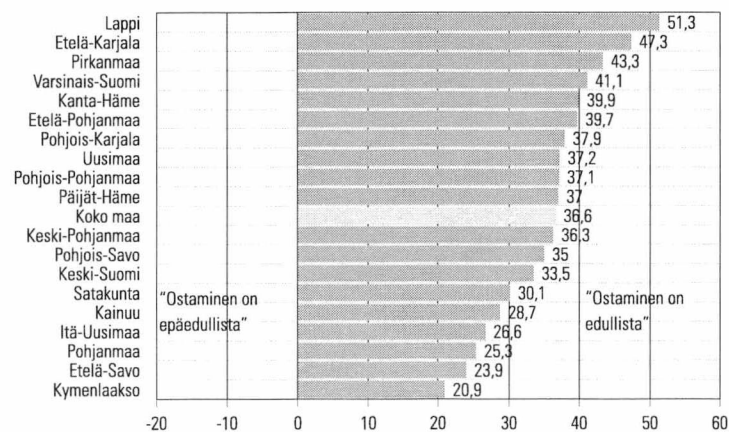
### Suurempiin hankintoihin



### Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



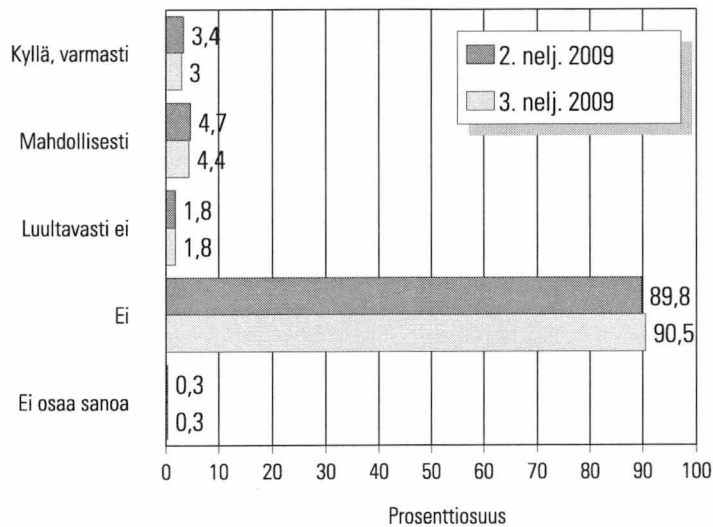
### Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



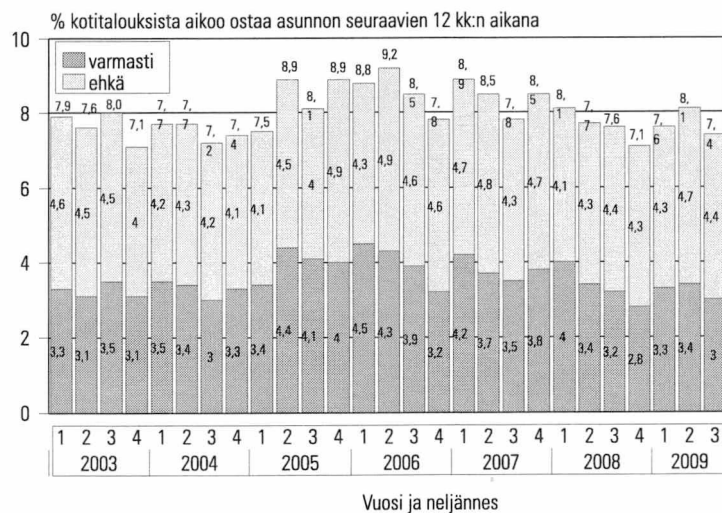
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

## 9. Aikooko talous hankkia tai vaihtaa omistusasunnon

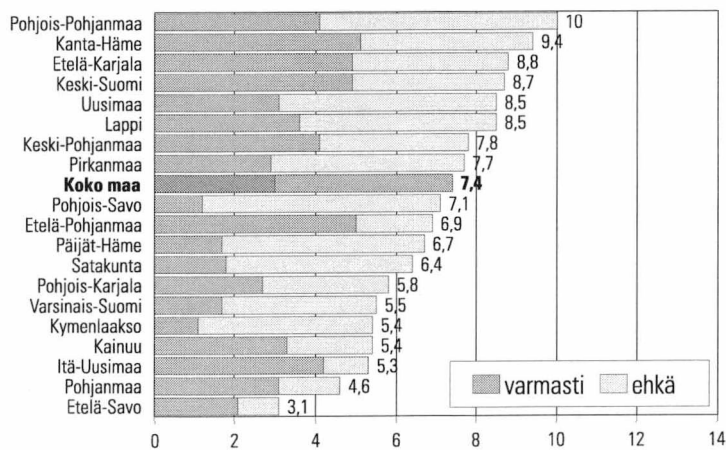
### Seuraavien 12 kuukauden aikana



### Aikomukset mittausajankohdasta toiseen



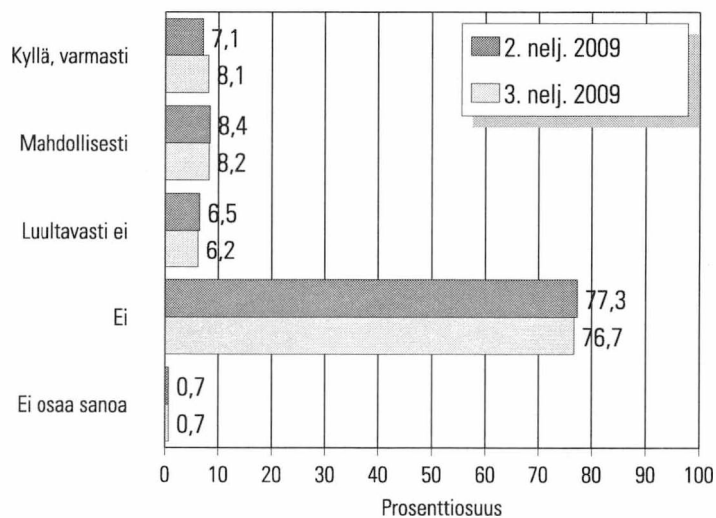
### Asunnon ostoaikomukset maakunnittain 3. neljännes 2009



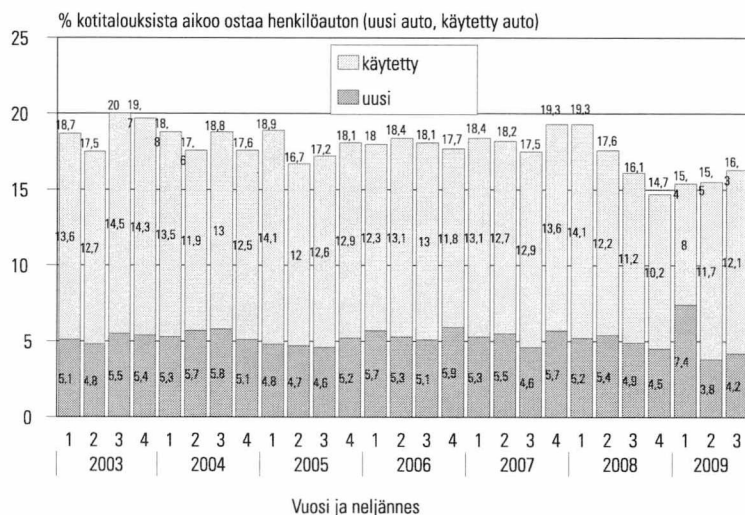
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

# 10. Aikooko talous hankkia tai vaihtaa henkilöauton

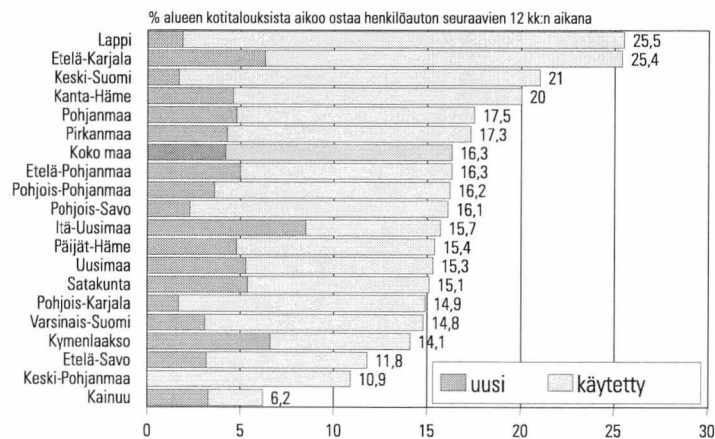
## Seuraavien 12 kuukauden aikana



## Aikomukset mittausajankohdasta toiseen



## Auton ostoaikomukset maakunnittain 3. neljännes 2009



Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

# 11. Rahankäyttöaikomukset joihinkin kohteisiin maakunnittain ja väestöryhmittäin \*)

**Seuraavien 6 kk aikana, 3. neljännes 2009**  
**% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa:**

Maakunta	ASUNNON KORJAUS			KODIN SISUSTUS			VIIHDE-ELEKTRONIIKKA			KODINKONEET		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Uusimaa	25,7	6,8	<b>32,5</b>	37,5	9,5	<b>47,0</b>	26,4	16,2	42,6	12,0	7,9	<b>19,9</b>
Varsinais-Suomi	25,1	8,1	<b>33,2</b>	32,7	10,9	<b>43,6</b>	19,5	15,7	35,2	10,2	9,4	<b>19,6</b>
Satakunta	21,8	8,1	<b>29,9</b>	25,1	10,5	<b>35,6</b>	19,2	10,9	30,1	8,0	7,6	<b>15,6</b>
Kanta-Häme	35,4	6,5	<b>41,9</b>	28,8	11,6	<b>40,4</b>	19,6	7,1	26,7	9,3	5,7	<b>15,0</b>
Pirkanmaa	26,3	8,2	<b>34,5</b>	28,3	10,2	<b>38,5</b>	23,5	11,0	34,5	11,6	7,7	<b>19,3</b>
Päijät-Häme	32,4	5,1	<b>37,5</b>	32,8	11,1	<b>43,9</b>	23,1	10,1	33,2	11,2	6,8	<b>18,0</b>
Kymenlaakso	36,1	5,0	<b>41,1</b>	34,7	12,4	<b>47,1</b>	23,1	12,4	35,5	9,6	6,4	<b>16,0</b>
Etelä-Karjala	24,6	5,7	<b>30,3</b>	22,0	14,6	<b>36,6</b>	24,9	18,4	43,3	11,5	7,0	<b>18,5</b>
Etelä-Savo	33,4	2,6	<b>36,0</b>	33,5	4,4	<b>37,9</b>	13,9	6,7	20,6	10,3	2,4	<b>12,7</b>
Pohjois-Savo	32,8	6,3	<b>39,1</b>	32,7	7,3	<b>40,0</b>	23,3	12,2	35,5	14,0	4,3	<b>18,3</b>
Pohjois-Karjala	31,4	4,7	<b>36,1</b>	28,9	10,1	<b>39,0</b>	21,1	13,3	34,4	18,9	5,4	<b>24,3</b>
Keski-Suomi	25,0	4,6	<b>29,6</b>	35,7	5,3	<b>41,0</b>	24,3	11,2	35,5	12,2	5,7	<b>17,9</b>
Etelä-Pohjanmaa	25,6	8,2	<b>33,8</b>	22,9	13,1	<b>36,0</b>	16,9	10,5	27,4	11,3	4,5	<b>15,8</b>
Pohjanmaa	30,3	5,8	<b>36,1</b>	28,4	9,1	<b>37,5</b>	12,4	13,8	26,2	7,9	5,0	<b>12,9</b>
Keski-Pohjanmaa	27,2	10,7	<b>37,9</b>	37,9	7,0	<b>44,9</b>	29,0	14,3	43,3	20,3	9,1	<b>29,4</b>
Pohjois-Pohjanmaa	30,0	7,3	<b>37,3</b>	31,6	9,8	<b>41,4</b>	21,0	10,3	31,3	12,2	5,7	<b>17,9</b>
Kainuu	31,8	4,2	<b>36,0</b>	35,2	7,3	<b>42,5</b>	13,1	13,6	26,7	8,7	3,9	<b>12,6</b>
Lappi	24,5	4,4	<b>28,9</b>	31,3	6,6	<b>37,9</b>	26,6	14,9	41,5	14,8	9,1	<b>23,9</b>
Itä-Uusimaa	32,4	4,9	<b>37,3</b>	21,9	13,6	<b>35,5</b>	19,6	11,2	30,8	12,3	3,2	<b>15,5</b>
<b>Koko maa</b>	<b>27,8</b>	<b>6,6</b>	<b>34,4</b>	<b>32,3</b>	<b>9,7</b>	<b>42,0</b>	<b>22,5</b>	<b>13,1</b>	<b>35,6</b>	<b>11,7</b>	<b>6,9</b>	<b>18,6</b>

Väestöryhmä *)	ASUNNON KORJAUS			KODIN SISUSTUS			VIIHDE-ELEKTRONIIKKA			KODINKONEET		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Miehet	30,5	6,8	<b>37,3</b>	31,1	10,3	<b>41,4</b>	25,0	15,1	<b>40,1</b>	11,7	7,8	<b>19,5</b>
Naiset	25,1	6,4	<b>31,5</b>	33,5	9,1	<b>42,6</b>	20,0	11,1	<b>31,1</b>	11,7	5,9	<b>17,6</b>
15–24 -vuotiaat	14,9	8,2	<b>23,1</b>	45,3	17,6	<b>62,9</b>	40,1	19,1	<b>59,2</b>	19,0	11,9	<b>30,9</b>
25–34 -vuotiaat	23,0	5,3	<b>28,3</b>	50,1	11,1	<b>61,2</b>	34,2	16,8	<b>51,0</b>	13,6	8,5	<b>22,1</b>
35–44 -vuotiaat	34,3	7,4	<b>41,7</b>	41,8	9,5	<b>51,3</b>	29,2	16,2	<b>45,4</b>	15,6	7,9	<b>23,5</b>
45–54 -vuotiaat	33,9	6,1	<b>40,0</b>	29,0	9,5	<b>38,5</b>	18,6	11,7	<b>30,3</b>	10,8	5,9	<b>16,7</b>
55–64 -vuotiaat	30,4	6,8	<b>37,2</b>	22,0	6,5	<b>28,5</b>	12,4	9,4	<b>21,8</b>	8,5	5,2	<b>13,7</b>
65–74 -vuotiaat	27,8	6,1	<b>33,9</b>	13,7	6,3	<b>20,0</b>	8,8	8,5	<b>17,3</b>	6,0	3,4	<b>9,4</b>
Perusasteen koulutus	25,7	6,9	<b>32,6</b>	26,2	8,2	<b>34,4</b>	19,8	9,5	<b>29,3</b>	10,9	5,7	<b>16,6</b>
Keskiasteen koulutus	24,5	6,7	<b>31,2</b>	31,8	11,1	<b>42,9</b>	22,7	14,3	<b>37,0</b>	11,9	8,0	<b>19,9</b>
Korkea-asteen koulutus	34,3	6,2	<b>40,5</b>	38,6	9,1	<b>47,7</b>	24,8	14,8	<b>39,6</b>	12,3	6,3	<b>18,6</b>
Pääkaupunkiseutu	23,0	7,5	<b>30,5</b>	39,2	10,0	<b>49,2</b>	27,0	17,6	<b>44,6</b>	11,7	8,5	<b>20,2</b>
Muu Etelä-Suomi	32,8	5,2	<b>38,0</b>	30,4	11,1	<b>41,5</b>	23,1	11,8	<b>34,9</b>	11,4	6,1	<b>17,5</b>
Länsi-Suomi	25,6	7,7	<b>33,3</b>	29,9	9,8	<b>39,7</b>	20,9	12,5	<b>33,4</b>	11,0	7,4	<b>18,4</b>
Itä-Suomi	32,6	4,8	<b>37,4</b>	32,0	7,2	<b>39,2</b>	20,0	10,9	<b>30,9</b>	14,2	4,0	<b>18,2</b>
Pohjois-Suomi	28,8	6,0	<b>34,8</b>	32,1	8,5	<b>40,6</b>	21,4	12,0	<b>33,4</b>	12,4	6,3	<b>18,7</b>
Maatalousyrittäjät	44,1	5,3	<b>49,4</b>	13,4	12,3	<b>25,7</b>	11,5	9,3	<b>20,8</b>	13,9	6,8	<b>20,7</b>
Muut yrittäjät	34,7	5,3	<b>40,0</b>	38,1	5,0	<b>43,1</b>	27,8	12,2	<b>40,0</b>	9,8	4,9	<b>14,7</b>
Ylemmät toimihenkilöt	35,1	5,6	<b>40,7</b>	50,1	9,2	<b>59,3</b>	31,4	15,7	<b>47,1</b>	14,3	8,0	<b>22,3</b>
Alemmat toimihenkilöt	31,0	6,6	<b>37,6</b>	41,6	10,3	<b>51,9</b>	24,1	12,5	<b>36,6</b>	13,5	6,5	<b>20,0</b>
Työntekijät	28,8	9,6	<b>38,4</b>	30,3	12,1	<b>42,4</b>	24,5	14,8	<b>39,3</b>	14,5	8,5	<b>23,0</b>
Työttömät	20,5	6,4	<b>26,9</b>	22,7	8,0	<b>30,7</b>	17,6	12,9	<b>30,5</b>	8,6	8,7	<b>17,3</b>
Opiskelijat	12,1	6,5	<b>18,6</b>	41,2	17,4	<b>58,6</b>	35,8	19,1	<b>54,9</b>	15,8	8,8	<b>24,6</b>
Eläkeläiset	27,3	5,7	<b>33,0</b>	15,3	5,8	<b>21,1</b>	9,9	8,7	<b>18,6</b>	6,2	4,6	<b>10,8</b>
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	29,6	7,2	<b>36,8</b>	38,0	10,7	<b>48,7</b>	25,9	15,4	<b>41,3</b>	16,1	7,4	<b>23,5</b>
Yksinasuvat	17,3	5,6	<b>22,9</b>	29,0	9,0	<b>38,0</b>	21,5	13,9	<b>35,4</b>	11,1	6,1	<b>17,2</b>
Lapsiperheet	35,4	7,8	<b>43,2</b>	42,7	12,2	<b>54,9</b>	30,1	14,9	<b>45,0</b>	13,4	9,0	<b>22,4</b>
Muut (aikuis)taloudet	34,1	6,9	<b>41,0</b>	29,7	8,9	<b>38,6</b>	19,1	11,3	<b>30,4</b>	11,4	6,4	<b>17,8</b>
Alin tuloneljännes	11,3	5,3	<b>16,6</b>	25,0	8,8	<b>33,8</b>	19,9	10,7	<b>30,6</b>	8,6	6,4	<b>15,0</b>
2. alin tuloneljännes	25,8	7,0	<b>32,8</b>	26,5	10,3	<b>36,8</b>	17,9	14,9	<b>32,8</b>	11,9	6,6	<b>18,5</b>
2. ylin tuloneljännes	35,3	7,1	<b>42,4</b>	36,1	9,0	<b>45,1</b>	23,6	12,7	<b>36,3</b>	12,8	7,0	<b>19,8</b>
Ylin tuloneljännes	41,2	6,5	<b>47,7</b>	45,9	9,8	<b>55,7</b>	30,1	14,0	<b>44,1</b>	14,4	7,7	<b>22,1</b>
Tulot tuntemattomat	17,8	7,2	<b>25,0</b>	24,6	12,6	<b>37,2</b>	24,5	12,5	<b>37,0</b>	8,3	6,0	<b>14,3</b>
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>27,8</b>	<b>6,6</b>	<b>34,4</b>	<b>32,3</b>	<b>9,7</b>	<b>42,0</b>	<b>22,5</b>	<b>13,1</b>	<b>35,6</b>	<b>11,7</b>	<b>6,9</b>	<b>18,6</b>

\*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

**Seuraavien 6 kk aikana, 3. neljännes 2009**  
**% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa:**

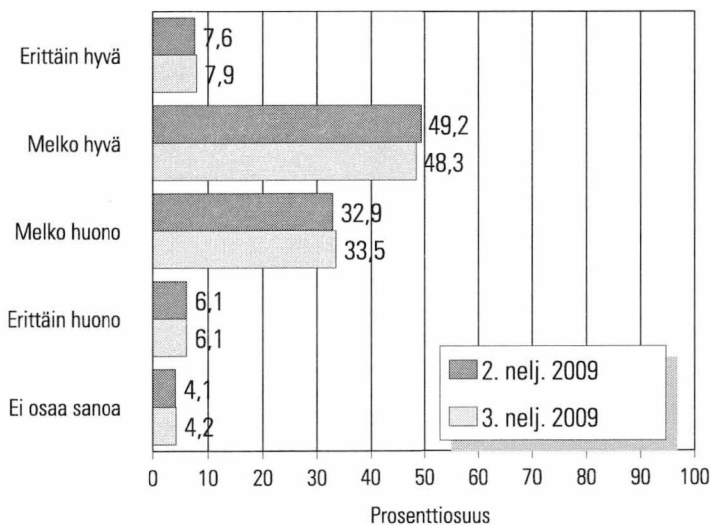
Maakunta	KULKUVÄLINE, EI AUTO			HARRASTUSVÄLINEET			KOTIMAAN LOMA			ULKOMAAN LOMA		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Uusimaa	5,3	4,2	<b>9,5</b>	20,0	6,8	<b>26,8</b>	42,0	14,8	<b>56,8</b>	44,1	16,5	<b>60,6</b>
Varsinais-Suomi	5,8	2,8	<b>8,6</b>	13,6	6,0	<b>19,6</b>	35,6	15,1	<b>50,7</b>	28,7	13,8	<b>42,5</b>
Satakunta	9,4	2,2	<b>11,6</b>	15,1	5,9	<b>21,0</b>	32,1	17,1	<b>49,2</b>	25,7	11,0	<b>36,7</b>
Kanta-Häme	6,0	2,9	<b>8,9</b>	17,6	4,4	<b>22,0</b>	36,8	9,5	<b>46,3</b>	32,2	10,2	<b>42,4</b>
Pirkanmaa	3,4	5,3	<b>8,7</b>	17,1	6,3	<b>23,4</b>	34,5	15,5	<b>50,0</b>	32,4	15,3	<b>47,7</b>
Päijät-Häme	5,1	4,2	<b>9,3</b>	16,3	7,0	<b>23,3</b>	33,8	12,9	<b>46,7</b>	22,3	13,9	<b>36,2</b>
Kymenlaakso	5,8	5,0	<b>10,8</b>	16,8	3,2	<b>20,0</b>	35,1	15,5	<b>50,6</b>	37,2	17,8	<b>55,0</b>
Etelä-Karjala	4,5	8,5	<b>13,0</b>	21,2	3,3	<b>24,5</b>	36,1	9,9	<b>46,0</b>	33,1	10,9	<b>44,0</b>
Etelä-Savo	4,9	1,0	<b>5,9</b>	20,7	6,2	<b>26,9</b>	38,1	9,9	<b>48,0</b>	29,0	13,9	<b>42,9</b>
Pohjois-Savo	4,6	2,0	<b>6,6</b>	18,7	6,8	<b>25,5</b>	43,4	15,7	<b>59,1</b>	22,9	13,2	<b>36,1</b>
Pohjois-Karjala	6,5	1,8	<b>8,3</b>	14,1	2,9	<b>17,0</b>	37,3	20,0	<b>57,3</b>	15,5	16,8	<b>32,3</b>
Keski-Suomi	5,9	4,5	<b>10,4</b>	18,4	8,5	<b>26,9</b>	31,4	17,6	<b>49,0</b>	26,1	13,2	<b>39,3</b>
Etelä-Pohjanmaa	3,6	0,0	<b>3,6</b>	14,1	3,0	<b>17,1</b>	37,8	14,2	<b>52,0</b>	19,9	14,6	<b>34,5</b>
Pohjanmaa	6,7	3,8	<b>10,5</b>	12,2	3,3	<b>15,5</b>	31,4	11,6	<b>43,0</b>	27,0	11,6	<b>38,6</b>
Keski-Pohjanmaa	8,8	2,2	<b>11,0</b>	25,5	1,9	<b>27,4</b>	45,7	19,0	<b>64,7</b>	29,4	10,1	<b>39,5</b>
Pohjois-Pohjanmaa	5,9	3,9	<b>9,8</b>	18,3	3,7	<b>22,0</b>	47,0	12,3	<b>59,3</b>	22,6	10,3	<b>32,9</b>
Kainuu	5,7	1,6	<b>7,3</b>	20,6	4,8	<b>25,4</b>	34,5	17,8	<b>52,3</b>	20,5	19,3	<b>39,8</b>
Lappi	9,5	4,7	<b>14,2</b>	24,4	1,5	<b>25,9</b>	61,5	8,2	<b>69,7</b>	26,3	12,2	<b>38,5</b>
Itä-Uusimaa	2,1	3,8	<b>5,9</b>	12,2	2,8	<b>15,0</b>	29,4	7,9	<b>37,3</b>	32,7	15,5	<b>48,2</b>
<b>Koko maa</b>	<b>5,5</b>	<b>3,7</b>	<b>9,2</b>	<b>17,8</b>	<b>5,5</b>	<b>23,3</b>	<b>38,8</b>	<b>14,3</b>	<b>53,1</b>	<b>31,6</b>	<b>14,3</b>	<b>45,9</b>

Väestöryhmä *)	KULKUVÄLINE, EI AUTO			HARRASTUSVÄLINEET			KOTIMAAN LOMA			ULKOMAAN LOMA		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Miehet	7,3	4,9	<b>12,2</b>	20,1	6,4	<b>26,5</b>	39,1	14,2	<b>53,3</b>	31,9	13,9	<b>45,8</b>
Naiset	3,8	2,5	<b>6,3</b>	15,5	4,6	<b>20,1</b>	38,6	14,3	<b>52,9</b>	31,4	14,7	<b>46,1</b>
15–24 -vuotiaat	12,0	6,6	<b>18,6</b>	27,8	9,6	<b>37,4</b>	39,6	15,6	<b>55,2</b>	34,7	18,3	<b>53,0</b>
25–34 -vuotiaat	6,9	7,3	<b>14,2</b>	24,1	9,7	<b>33,8</b>	45,3	16,6	<b>61,9</b>	34,1	15,8	<b>49,9</b>
35–44 -vuotiaat	8,2	3,7	<b>11,9</b>	27,9	6,0	<b>33,9</b>	40,7	13,2	<b>53,9</b>	33,9	12,9	<b>46,8</b>
45–54 -vuotiaat	4,9	3,2	<b>8,1</b>	15,7	4,4	<b>20,1</b>	40,4	14,5	<b>54,9</b>	29,9	13,4	<b>43,3</b>
55–64 -vuotiaat	2,5	1,2	<b>3,7</b>	9,8	3,1	<b>12,9</b>	35,4	11,9	<b>47,3</b>	33,2	13,0	<b>46,2</b>
65–74 -vuotiaat	1,3	1,7	<b>3,0</b>	8,0	2,3	<b>10,3</b>	33,0	14,8	<b>47,8</b>	24,3	13,3	<b>37,6</b>
Perusasteen koulutus	6,1	3,4	<b>9,5</b>	14,1	4,2	<b>18,3</b>	32,2	15,0	<b>47,2</b>	23,6	13,2	<b>36,8</b>
Keskiasteen koulutus	6,0	4,1	<b>10,1</b>	17,7	5,7	<b>23,4</b>	38,9	13,4	<b>52,3</b>	30,1	14,6	<b>44,7</b>
Korkea-asteen koulutus	4,4	3,4	<b>7,8</b>	21,3	6,5	<b>27,8</b>	44,8	14,6	<b>59,4</b>	41,1	14,8	<b>55,9</b>
Pääkaupunkiseutu	5,1	4,5	<b>9,6</b>	20,1	8,0	<b>28,1</b>	43,4	15,2	<b>58,6</b>	48,6	16,6	<b>65,2</b>
Muu Etelä-Suomi	5,2	4,3	<b>9,5</b>	17,9	4,3	<b>22,2</b>	35,6	12,4	<b>48,0</b>	31,1	14,4	<b>45,5</b>
Länsi-Suomi	5,6	3,5	<b>9,1</b>	15,6	5,7	<b>21,3</b>	34,4	15,4	<b>49,8</b>	28,1	13,6	<b>41,7</b>
Itä-Suomi	5,2	1,7	<b>6,9</b>	18,1	5,6	<b>23,7</b>	40,3	15,2	<b>55,5</b>	22,7	14,3	<b>37,0</b>
Pohjois-Suomi	6,9	3,8	<b>10,7</b>	20,3	3,3	<b>23,6</b>	49,1	12,0	<b>61,1</b>	23,3	12,1	<b>35,4</b>
Maatalousyrittäjät	2,6	0,0	<b>2,6</b>	17,3	2,0	<b>19,3</b>	31,7	20,9	<b>52,6</b>	16,0	7,8	<b>23,8</b>
Muut yrittäjät	5,5	4,7	<b>10,2</b>	16,9	4,1	<b>21,0</b>	43,0	12,3	<b>55,3</b>	41,9	19,0	<b>60,9</b>
Ylemmät toimihenkilöt	6,4	4,2	<b>10,6</b>	25,7	9,2	<b>34,9</b>	51,7	12,3	<b>64,0</b>	48,8	13,1	<b>61,9</b>
Alemmät toimihenkilöt	4,3	4,0	<b>8,3</b>	21,5	5,9	<b>27,4</b>	40,1	15,1	<b>55,2</b>	37,9	14,7	<b>52,6</b>
Työntekijät	8,1	3,6	<b>11,7</b>	19,6	4,1	<b>23,7</b>	37,5	14,3	<b>51,8</b>	24,3	14,2	<b>38,5</b>
Työttömät	2,3	5,8	<b>8,1</b>	14,7	4,1	<b>18,8</b>	28,0	16,8	<b>44,8</b>	15,7	14,2	<b>29,9</b>
Opiskelijat	12,5	6,2	<b>18,7</b>	26,8	9,5	<b>36,3</b>	41,5	16,1	<b>57,6</b>	35,3	18,5	<b>53,8</b>
Eläkeläiset	2,0	1,7	<b>3,7</b>	7,5	3,2	<b>10,7</b>	32,4	13,3	<b>45,7</b>	24,1	12,5	<b>36,6</b>
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	6,5	4,0	<b>10,5</b>	13,9	5,7	<b>19,6</b>	39,5	15,2	<b>54,7</b>	23,2	10,7	<b>33,9</b>
Yksinasuvat	5,4	3,6	<b>9,0</b>	17,8	6,2	<b>24,0</b>	35,7	15,8	<b>51,5</b>	29,5	15,8	<b>45,3</b>
Lapsiperheet	9,3	5,9	<b>15,2</b>	27,7	6,6	<b>34,3</b>	43,6	13,9	<b>57,5</b>	29,2	12,3	<b>41,5</b>
Muut (aikuis)taloudet	3,5	2,5	<b>6,0</b>	12,1	4,2	<b>16,3</b>	39,2	12,8	<b>52,0</b>	35,2	13,8	<b>49,0</b>
Alin tuloneljännes	4,6	4,2	<b>8,8</b>	14,3	6,6	<b>20,9</b>	28,8	15,9	<b>44,7</b>	18,9	14,7	<b>33,6</b>
2. alin tuloneljännes	5,7	3,0	<b>8,7</b>	15,4	4,6	<b>20,0</b>	36,9	16,7	<b>53,6</b>	27,7	14,2	<b>41,9</b>
2. ylin tuloneljännes	4,7	4,0	<b>8,7</b>	17,7	5,5	<b>23,2</b>	42,1	12,2	<b>54,3</b>	34,4	13,7	<b>48,1</b>
Ylin tuloneljännes	6,8	3,8	<b>10,6</b>	26,3	5,0	<b>31,3</b>	49,5	11,2	<b>60,7</b>	49,8	13,9	<b>63,7</b>
Tulot tuntemattomat	8,5	3,8	<b>12,3</b>	14,8	8,7	<b>23,5</b>	33,7	16,5	<b>50,2</b>	24,8	17,5	<b>42,3</b>
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>5,5</b>	<b>3,7</b>	<b>9,2</b>	<b>17,8</b>	<b>5,5</b>	<b>23,3</b>	<b>38,8</b>	<b>14,3</b>	<b>53,1</b>	<b>31,6</b>	<b>14,3</b>	<b>45,9</b>

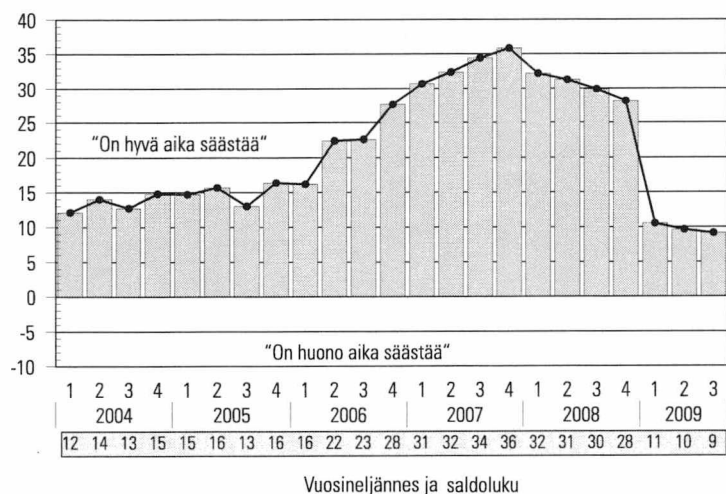
\*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

# 12. Millainen ajankohta on

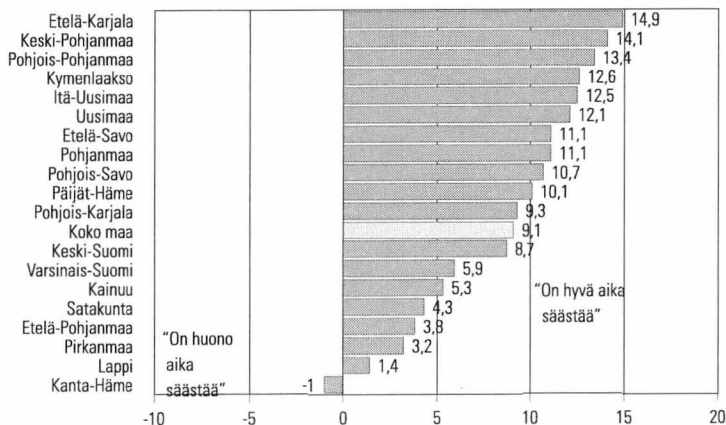
## Säästämisen kannalta



## Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

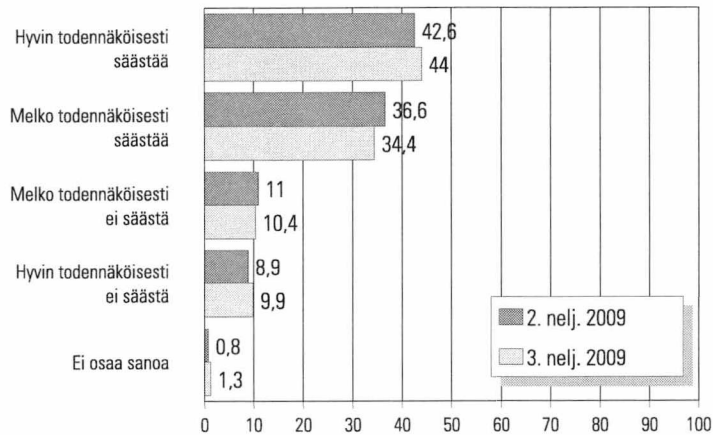


## Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009

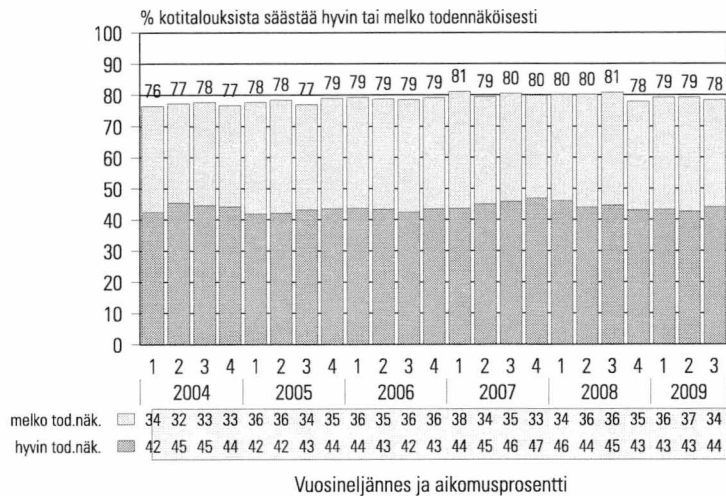


Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

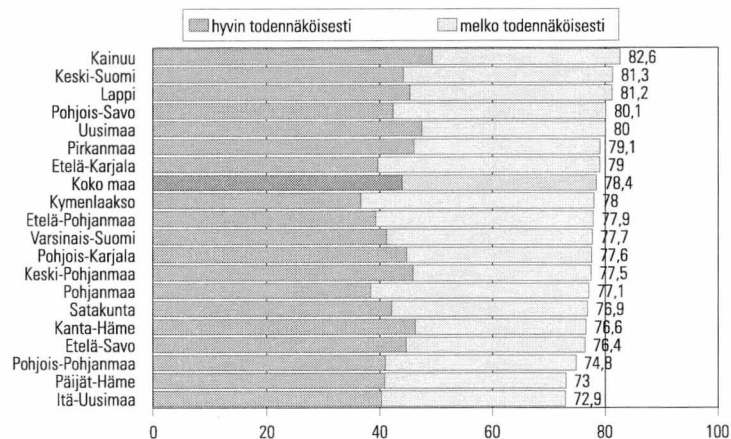
# 13. Kuinka todennäköisesti talous säästää



## Säästämisaikomus ajankohdasta toiseen



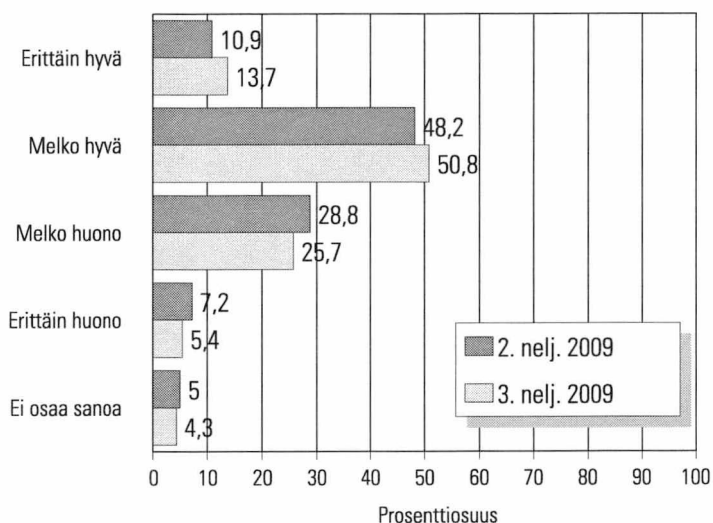
## Säästämisaikomus maakunnittain 3. neljännes 2009



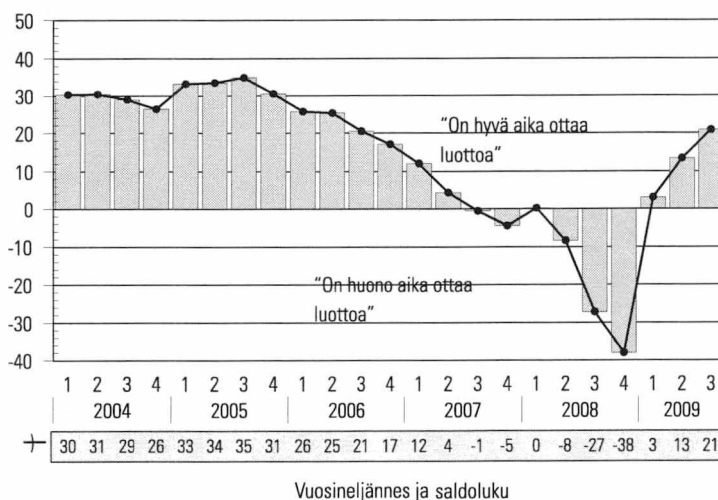
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

# 14. Millainen ajankohta on

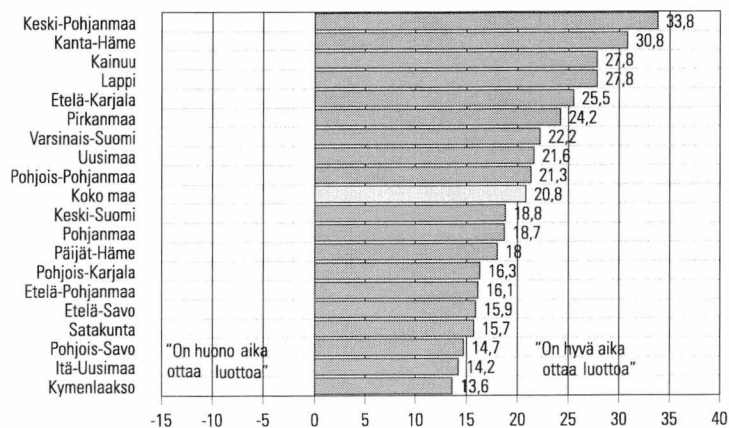
## Luotonoton kannalta



## Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



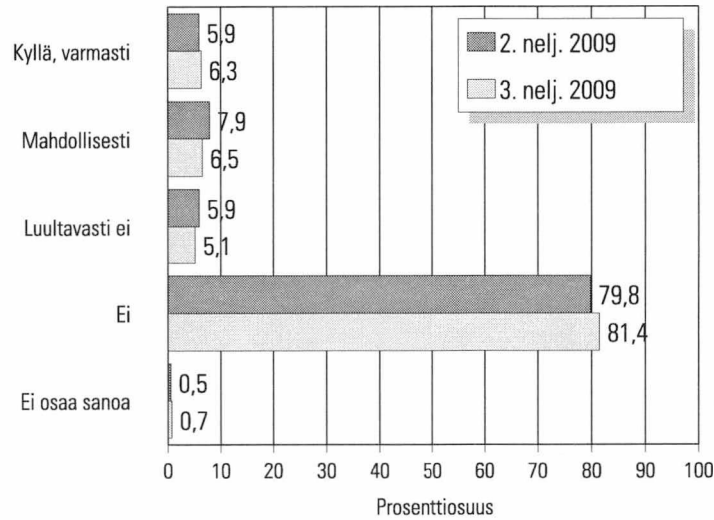
## Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



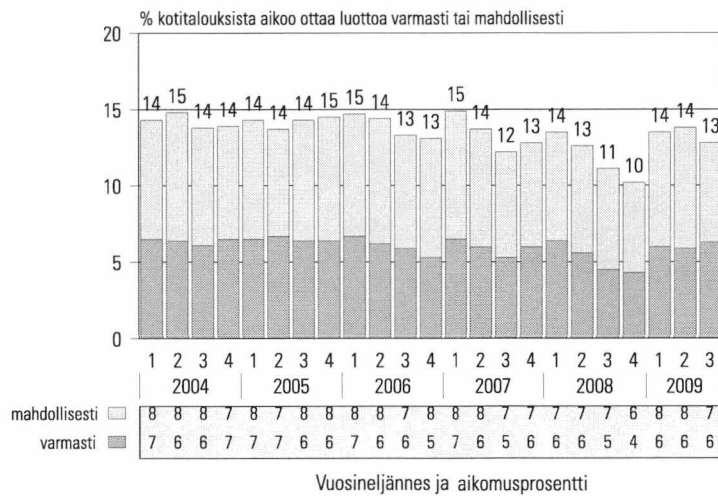
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

# 15. Aikooko talous ottaa luottoa

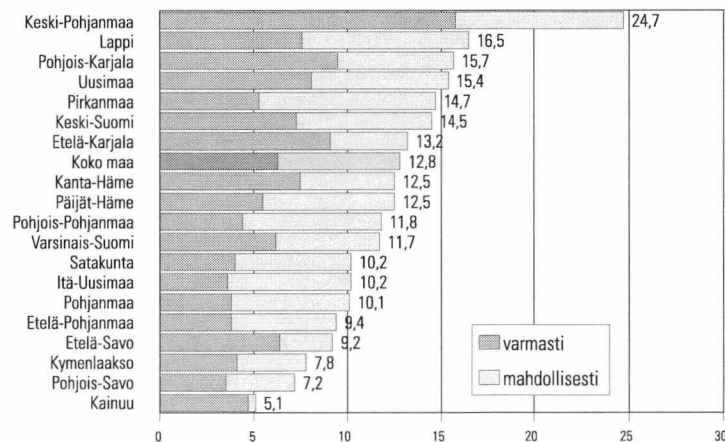
## Seuraavien 12 kuukauden aikana



## Luoton ottoaikomus ajankohdasta toiseen



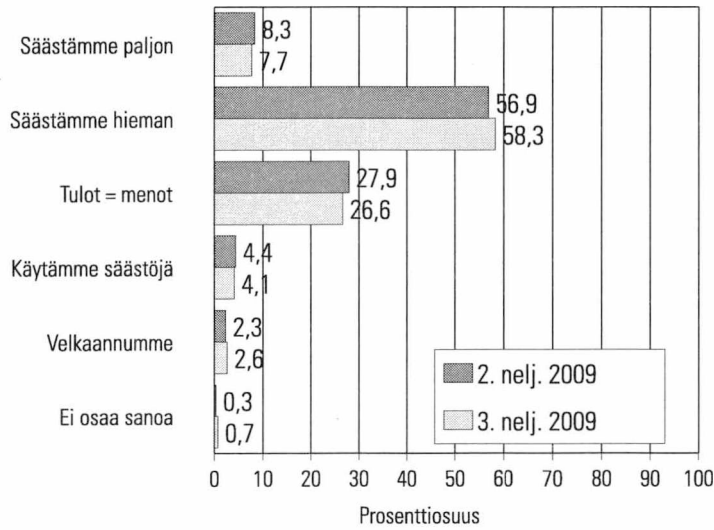
## Luoton ottoaikomukset maakunnittain 3. neljännes 2009



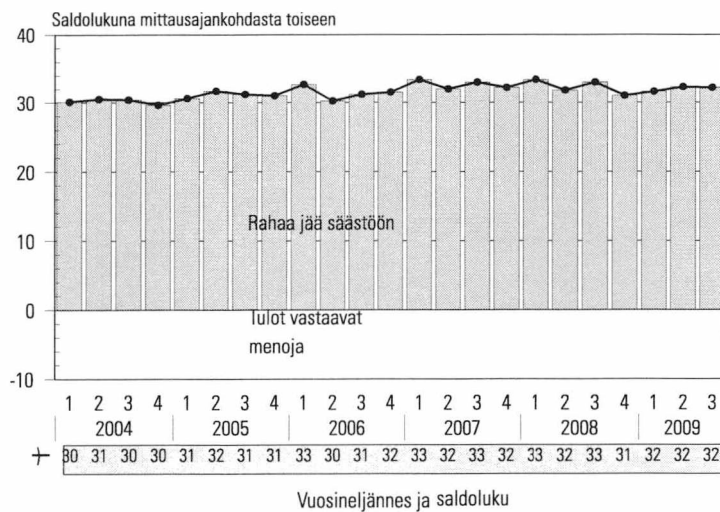
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

# 16. Kotitalouden rahatilanne

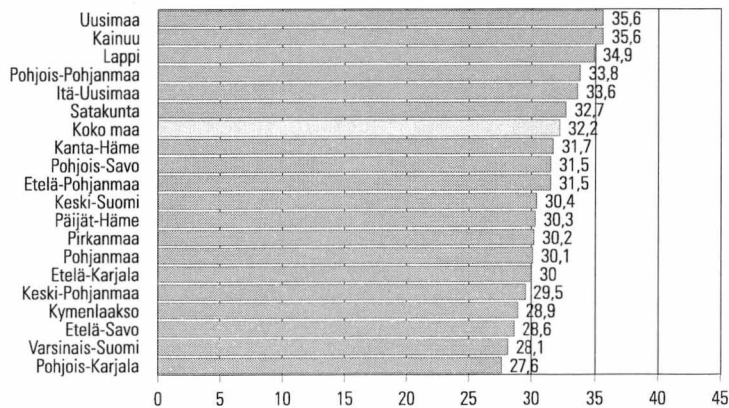
## Mikä on nykyinen rahatilanteenne?



## Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



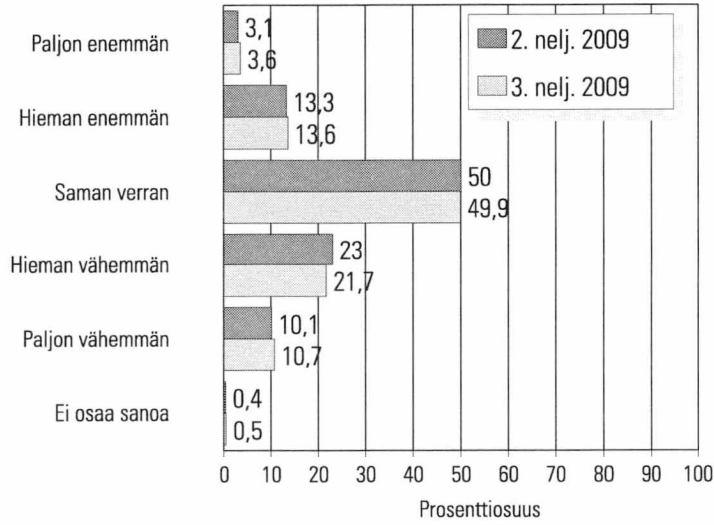
## Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



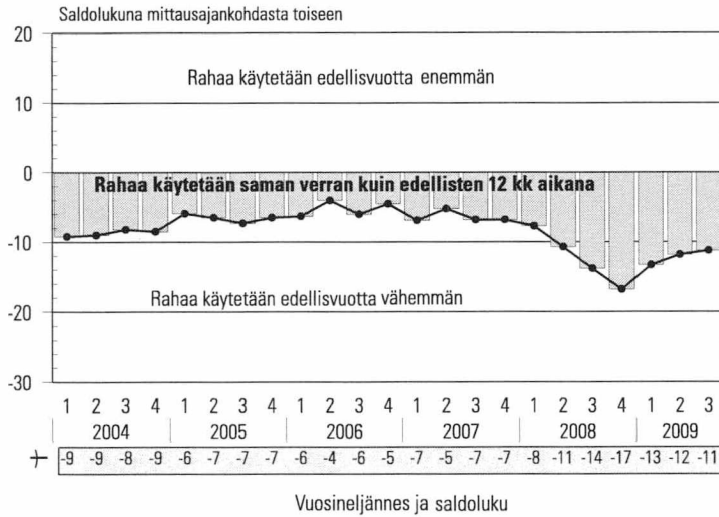
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

# 17. Rahankäyttö kestotavaroihin

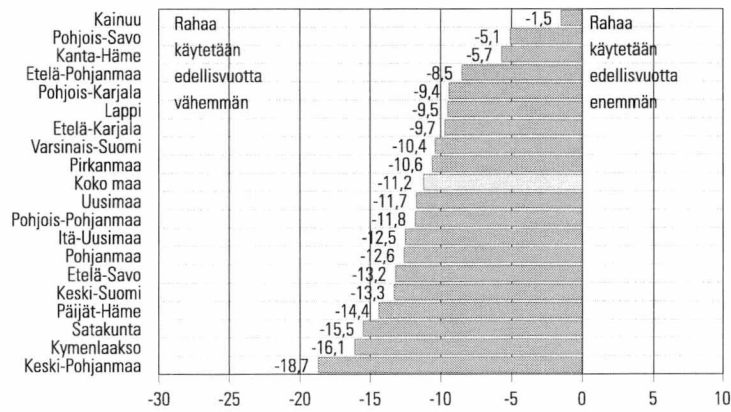
**Paljonko rahaa käytätte kestotavaroihin seuraavien 12 kk aikana verrattuna edellisiin 12 kk?**



## Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen



## Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2009



Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

# 18. Joidenkin laitteiden yleisyys kotitalouksissa maakunnittain touko- ja elokuussa 2009 keskimäärin\*)

## kuinka monella prosentilla kotitalouksista on käytettävissään:

Maakunta.	Televisio	Kaapeli-tv/ satelliitti- antenni	TV-maksu- kortti (uusi kysymys)	Tietokone televisiona (uusi kysymys)	DVD-laite	Tallentava digisovitin tai DVD-laite (uusi kysymys)	Video- kamera	Digitaal- kamera	Tietokone	Kannettava tietokone
Uusimaa	91,5	52,9	26,5	19,5	66,4	51,3	22,7	73,6	87,9	67,7
Varsinais-Suomi	88,9	58,3	23,7	12,8	59,6	44,5	16,4	61,4	79,8	56,3
Satakunta	91,5	46,3	23,2	11,3	66,7	44,1	19,5	58,9	71,8	51,3
Kanta-Häme	92,2	51,7	24,3	13,1	69,9	52,7	9,8	59,1	70,0	48,8
Pirkanmaa	88,9	48,9	22,2	17,4	56,7	45,1	20,6	66,9	86,0	58,7
Päijät-Häme	90,8	41,4	26,7	13,1	54,1	40,2	17,6	62,2	75,5	51,4
Kymenlaakso	96,4	45,4	30,5	8,4	59,8	49,9	21,9	59,2	70,7	56,9
Etelä-Karjala	90,9	29,9	32,3	19,5	61,8	46,1	21,2	60,8	76,8	47,9
Etelä-Savo	100,0	40,0	27,4	18,7	66,6	58,8	26,5	69,1	82,8	54,9
Pohjois-Savo	93,9	40,6	22,3	11,4	54,8	32,3	15,3	52,5	70,2	43,5
Pohjois-Karjala	90,7	53,0	13,7	11,5	54,7	43,3	19,7	65,6	75,4	53,4
Keski-Suomi	89,8	39,4	31,3	23,5	64,1	46,8	29,2	62,8	84,3	60,7
Etelä-Pohjanmaa	97,9	33,6	35,2	17,5	65,6	51,7	21,5	64,0	86,2	55,5
Pohjanmaa	93,8	78,1	55,4	22,0	68,5	49,4	24,5	71,9	89,3	61,9
Keski-Pohjanmaa	97,1	50,8	49,4	12,9	68,0	46,5	35,1	92,3	100,0	59,9
Pohjois-Pohjanmaa	84,0	39,7	21,9	15,2	53,2	39,8	16,2	66,9	78,6	52,8
Kainuu	96,6	48,0	40,6	14,2	59,4	48,5	18,0	69,9	85,4	44,2
Lappi	98,0	42,5	29,4	10,6	60,5	34,1	18,1	64,7	79,4	49,4
Itä-Uusimaa	89,0	34,5	33,3	14,3	63,4	56,4	25,9	74,4	85,3	56,2
<b>Koko maa</b>	<b>91,5</b>	<b>48,1</b>	<b>27,2</b>	<b>16,2</b>	<b>61,9</b>	<b>46,4</b>	<b>20,6</b>	<b>66,5</b>	<b>81,8</b>	<b>57,5</b>

Maakunta.	Tulostin	Laajakaista- yhteys	Liikkuva laajakaista- yhteys (uusi kysymys)	Langaton sisäverkko (uusi kysymys)	Lanka- puhelin	Matka- puhelin	Kamera- puhelin	Tietokone puhelimena (uusi kysymys)	Henkilö- auto	GPS- paikannin autossa (uusi kysymys)
Uusimaa	55,6	81,4	23,0	38,4	24,9	98,4	83,7	22,7	69,7	23,8
Varsinais-Suomi	57,4	70,1	21,0	28,9	34,8	99,1	69,8	18,2	79,3	22,2
Satakunta	47,7	67,3	25,5	24,8	48,0	96,2	73,2	14,5	85,0	28,5
Kanta-Häme	57,3	64,2	16,3	30,4	34,0	97,5	68,1	10,9	82,4	22,7
Pirkanmaa	61,4	77,3	17,4	29,6	25,9	100,0	75,3	17,4	83,7	25,0
Päijät-Häme	55,2	66,5	16,0	30,8	31,0	99,2	74,1	22,8	75,9	18,2
Kymenlaakso	47,5	61,0	26,0	30,0	20,0	100,0	67,9	12,0	86,6	30,3
Etelä-Karjala	48,6	65,8	17,9	27,8	15,1	95,8	67,6	18,8	79,9	16,4
Etelä-Savo	59,8	70,3	10,2	17,7	17,4	100,0	76,2	14,8	92,5	29,3
Pohjois-Savo	48,6	61,9	22,2	20,1	19,7	100,0	56,4	15,8	78,3	14,5
Pohjois-Karjala	55,4	67,4	23,8	19,6	20,8	99,3	62,2	13,4	72,8	18,3
Keski-Suomi	64,2	72,7	26,4	30,7	12,7	100,0	86,5	22,0	81,0	21,8
Etelä-Pohjanmaa	65,3	73,9	22,9	29,3	43,4	99,3	71,2	13,7	90,9	31,7
Pohjanmaa	47,1	77,8	19,3	36,8	51,7	97,2	74,7	24,3	93,8	40,3
Keski-Pohjanmaa	68,1	94,0	10,6	24,7	56,0	100,0	89,0	36,6	100,0	29,1
Pohjois-Pohjanmaa	57,3	69,0	16,4	28,6	26,3	98,2	72,2	20,7	78,0	21,6
Kainuu	65,0	80,5	23,3	28,6	11,1	100,0	81,3	20,5	91,8	18,7
Lappi	60,4	68,2	21,0	25,6	4,5	100,0	82,2	13,3	92,9	20,3
Itä-Uusimaa	59,9	74,4	25,7	34,7	34,0	100,0	68,0	12,5	90,5	20,4
<b>Koko maa</b>	<b>56,4</b>	<b>73,3</b>	<b>20,9</b>	<b>30,8</b>	<b>27,5</b>	<b>98,8</b>	<b>75,2</b>	<b>19,0</b>	<b>79,7</b>	<b>23,6</b>

\* Kyseltävien laitteiden listaa muutettiin helmikuussa 2009. Osa aiemmista nimikkeistä jätettiin pois ja tilalle otettiin uusia. Uusien nimikkeiden kohdalla on maininta (uusi kysymys).

# JULKAISUT

Kuluttajabarometrin tuloksista ilmestyvät Tilastokeskuksen  
*Tulot ja kulutus* -sarjassa  
seuraavat julkaisut:

***Kuluttajabarometri-kuukausijulkaisussa*** esitetään laajasti tutkimuksen aikasarjatiedot noin kahden viikon kuluessa haastatteluista. Tuotenumero 3142.

***Kuluttajabarometri maakunnittain -julkaisussa*** on tekstikatsaus keskeisistä tuloksista sekä graafiset esitykset tärkeimmistä muuttujista maakunnittain. Julkaisu ilmestyy neljännesvuosittain. Tuotenumero 3139.

***Kuluttajabarometri: taulukot -julkaisussa*** esitetään tarkkaa tietoa kysymysten vastausjakaumista. Taustatietoina käytetään useita vastaajaa ja hänen kotitalouttaan kuvaavia muuttujia. Julkaisu ilmestyy kuukausittain. Tuotenumero 3145.

Julkaisuja toimitetaan myös sähköisessä PDF-muodossa (Acrobat Reader). Tilastokeskuksesta on tilattavissa kuluttajabarometrin muutakin taulukko- ja kuviomateriaalia.

## **Yhteystiedot**

Tilastokeskus, myyntipalvelu  
puh. (09) 1734 2011  
faksi (09) 1734 2500  
myynti@tilastokeskus.fi

Port Payé  
Finlande  
126676  
Itella Oyj

**PRIORITY**

**Suomen virallinen tilasto**  
**Finlands officiella statistik**  
**Official Statistics of Finland**

*Tulot ja kulutus 2009*  
*Inkomst och konsumtion*  
*Income and Consumption*

*Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries:*

*Pellervo Marja-aho*  
*(09) 1734 3349*

*Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör – Director in charge:*

*Ari Tyrkkö*